

АГЕНЦІЯ РЕЛІГІЙНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

АРІ

№ 12 (361)

Інформаційний бюлетень

Звіт Радіо «Воскресіння»

31 грудня 2005 р.

**Христос раждається!
Славіте Його!**

**Агенція
Релігійної
Інформації**

**Видавець: Підприємство
«Агенція Релігійної інформації»
Фонду сприяння Свободі Слова
(м. Львів)**

Головний редактор
Богдан Дубінський
Голова ради Фонду
Мирослав Павлюк

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого
засобу масової інформації
Серія КВ №8306 від 12.01.2004 р.

Свідоцтво про державну реєстрацію
інформаційного агентства
як суб'єкта інформаційної діяльності
Серія КВ №37 від 11.10.2000 р.

Над випуском працювали:

Літературний редактор
і перекладач

Зоряна Курдина

Фотокореспондент

Андрій Копак

Верстка

Сергій Плахотнік

Відповідальний секретар

Лідія Пуга

Адміністратор видруку

і розповсюдження

Василь Павлюк

Адреса:

**79016, м. Львів,
вул. Озаркевича, 4.
Тел.: (0322) 72-27-02,
74-23-03, 74-20-85**

Факс: (0322) 297-08-75

e-mail: ari@rr.lviv.ua

Кореспондентський пункт

у м. Києві:

**Тел./факс (044) 418-00-36
www.rr.lviv.ua**

На обкладинці:

стор. 1 - Дитячий різдвяний вертеп у
центрі Львова;

стор. 24 - Яке Різдво без дідуха?
(Фото з акції "Різдво разом" 2005р.,
див. стор. 12-13)

Дорогі читачі,

Ви тримаєте в руках останнє число бюлетеня «Агенції Релігійної Інформації»: останнє — за 2005 рік і останнє загалом. 12 років поспіль, готуючи до виходу у світ бюлетень АРІ, ми намагалися надавати Вам повну й неупереджену інформацію про життя Церкви на Україні й у світі. Сподіваємось, наше видання, завітавши одного разу до Вашої господи, знайшло відлуння у Ваших серцях. А наші серця — завжди будуть сповнені вдячності за Вашу вірність нашій скромній праці і Вашу треплячість до наших огріхів.

Від імені редакції Агенції Релігійної Інформації та Радіо «Воскресіння» щиро вітаємо Вас із Новим роком та Різдвам Христовим!

У Новому 2006 році бажаємо Вам, щоб Божа ласка, милосердя і благодать ніколи не залишали Вас.

Христос раждається! Славте Його!

Про нас

Богдан Дубінський — керівник «Агенції Релігійної Інформації» та головний редактор бюлетеня «АРІ» з 1997 р.

Народився 1965 р. у Львові. Закінчив Львівський політехнічний інститут, за фахом — інженер-будівельника. Диплом журналіста захистив у Франції в Інституті громадських відносин та зв'язків (IRCOM) у 1996 р. на відділенні міжнародної християнської журналістики. Від початку створення Радіо «Воскресіння» був багаторічним редактором служби інформації Радіо. Стажувався в редакціях відомих міжнародних радіостанцій — «Свобода» (Прага), «Ватикан», та при Раді Європи (Страсбург).

Автор релігійно-публіцистичної збірки «Теорія і практика Апокаліпсису» (2001 р.)

Зоряна Курдина — літературний редактор і перекладач, заступник головного редактора АРІ. Народилася в 1970 році у Львові. Закінчила з відзнакою редакторське відділення Української Академії Друкарства. У 1996 р. захистила диплом на відділенні міжнародної християнської журналістики Інституту громадських відносин і зв'язків (Франція). Стажувалася в редакціях радіо «Свобода», «Нотр-Дам» (Париж), Католицької Інформаційної Агенції (КАІ, Варшава), при європейських інституціях.

В редакції Радіо «Воскресіння» працює з часу становлення християнських радіопрограм в українському ефірі (1992 р.) як редактор зарубіжних новин і деяких тематичних прграм.

Її переклади з французької,

англійської та польської мов добре відомі слухачам Радіо «Воскресіння», читачам бюлетеня «АРІ» та книг релігійно-духовного змісту від видавництва «Свічадо».

Мирослав Павлюк — голова Ради Фонду Сприяння Свободі Слова — засновника «АРІ». Директор Радіо «Воскресіння» з 1997 р.

Народився 1964 р. у Львові. Закінчив факультет журналістики Львівського державного університету ім. І. Франка та МАУП. Стажувався при Європейському центрі комунікації і культури (Варшава, курс «PR у християнських ЗМІ»). У 1999 та 2002 рр. виконував обов'язки головного редактора макетування газети «Мета» — органу Львівської архієпархії УГКЦ.

Лідія Пуга — відповідальний секретар «Агенції Релігійної Інформації», журналіст на Радіо «Воскресіння» з 2004 року. Народилася у 1970 р. у м. Стрию Львівської області. Закінчила з відзнакою редакторське відділення УАД Стажувалася на Стрийському радіо. Працювала науковим редактором в редакції «Книга Пам'яті», редактором багатотиражної газети «Поліграфіст» УАД, редактором технічної та інформаційної літератури в часописах «Ринок інсталяційний» та «ЕКОінформ», редактором в газеті «Мета». Брала участь у підготовці та виданні словника науково-технічної термінології.

Плахотнік Сергій — керівник відділу комп'ютерного забезпечення «АРІ» та Радіо «Воскресіння» з 2000 р. Закінчив математичний факультет Львівського університету. Автор дизайн-макету бюлетеня «АРІ» та PDF-версії для мережі Інтернет.

Агент релігійної інформації

*Богдан Дубінський,
головний редактор АРІ*

Підпілля

Ще на початку 90-их років, коли українці знову розпочали багаторічну боротьбу за незалежність, були люди, які ніколи цієї боротьби не припиняли. І якщо бути до кінця відвертими, то без ролі цих людей тоді не сталося б Майдану згодом!

...Мова йде про підпілля, яке, щоб там не казали скептики, таки існувало, і не тільки в ідеях незалежності та свободи, а в реальних людях і подіях за часів СРСР. Я не належав до тих останніх, бо на мою родину вже вистачало лиха втрат і тюрем (ГУЛАГ з одного боку, операція «Вісла» — з іншого, та розстріли з обох) — йшлося вже про виживання роду. Я належу до покоління, народженого дітьми війни, з усім пережитим мілітарним жахом, який випав на їхню долю. А єдиний справжній структурований послідовний спротив таки був — це люди віри, а не ідеї — це Катакомбна Церква України.

Саме Катакомбна, адже доводилося не «под полом» сидіти, а справді — боротися за найсвятіше, не за важливі ідеї, навіть не за саме життя, а за безсмертя душ і воскресіння. Так у ті бурхливі роки постало радіо, що назвалося «Воскресіння». Але зараз — не про нього...

In...(formation) servis

Десь в 1993 році в колективі редакції виникла ідея створення інформаційної служби у вигляді друкованого видання, а також і віртуального, тобто інтернет-видання. Теперішній директор Радіо «Воскресіння» Мирослав Павлюк зробив усе можливе, щоб надати цій ініціативі організаційно-правової форми, а згодом — і забезпечення. Мені колеги доручили наповнити проект змістом, тобто попрацювати над тим, щоб часопис мав достатню кількість виважених, готових до друку новин, інтерв'ю та документів. Припускаю, що таку довіру я заслужив через те, що несподівано для себе став, напевне, першим професійним радіоведучим релігійних новин на теренах СНД. Це було більше десяти років тому...

Після падіння тоталітарного режиму СРСР у 1991 році виникли умови розвитку незалежних від держави засобів масової інформації. Особливістю ситуації виявилось те, що в центрі уваги суспільства, а особливо преси, постали політичні процеси, які надмірно актуалізувалися в країні, що згодом привело до згорання свободи слова. Таким чином друге тисячоліття завершувалося запровадженням цензури та скороченням обсягу достовірної інформації, через самоцензуру та страх говорити правду публічно.

В цей час «Агенція Релігійної Інформації» (скорочено АРІ) — так врешті-решт було названо службу інформації Радіо «Воскресіння» — у щотижневому друкованому форматі, активно використовує передові західні стандарти, готуючи до друку інформаційні звіти Радіо «Воскресіння». Через школу Радіо «Воскресіння» та АРІ пройшли тоді десятки журналістів, які потім змогли стажувалися в найвідоміших інформаційних службах світу з давніми журналістськими традиціями: Радіо «Ватикан», Радіо «Свобода», CNS, KAI та ін.

Окопи

Минало таке суперечливе та рекордне за кількістю невинних людських жертв двадцять століття... У ці часи на адресу редакції часто надходили листи, здебільшого анонімні, з погрозами фізичного та судового переслідування, по телефону лунали погрози разом з вимогами відмовитися від принципової позиції щодо публікації часом очевидного фактажу з приводу релігійної ситуації не тільки в Україні, але навіть за кордоном. Анонімки із сумнівним змістом рідні наших журналістів частенько знаходили у пошто-

вих скриньках. Провокації теж тоді були звичною практикою проти нас. Наприклад, надто активні відвідувачі редакції нахабно поводитися або відверто злословили, ображаючи почуття віруючих. Були й інші, більш рішучі випробування. Не всі колеги, на жаль, змогли перейти їх без душевних криз. Як наслідок, і наша агенція, зокрема, зазнала кадрових і моральних втрат.

Українське суспільство гостро потребувало незалежних джерел інформування про події, що заторкували свободу не тільки віросповідання, тобто сумління, але й свободу слова. Дефіцит правди, відверта пропаганда, зрештою, посягали на гідність та життя громадян. В такій атмосфері особливо непокоїли душі громадян далеко не благополучні міжконфесійні стосунки. Через погіршення економічного стану під час всеохопних реформ та змін загострилися протистояння між різними соціальними, національними групами, а особливо між релігійними.

Новоспечені олігархічні та крупні фінансові групи активно використовували на свою користь ці суспільні тектонічні сили, в основному, обмежуючи суспільство в доступі до об'єктивної інформації. Але частіше за допомогою куплених журналістів викривляли її, щоб надавати фальшиві аргументи проти політичних опонентів. На це були витрачені астрономічні, як на нашу бідність, кошти. Дезінформація та компромат і тепер в Україні коштують непристойно більше, аніж правда.

На мою думку, тільки такого формату християнське видання, як АРІ, змогло вистоявати всі ці роки, подаючи достовірну та незалежну інформацію на рівні європейської репортерської школи.

Кодекс

Такий стан речей часом викликав іронічні дискусії між журналістами в редакції, які, зрештою, ніколи не переходили у порушення професійної етики у публікаціях нашого видання. Етику цю не ми вигадували... Дотримання принципів безсторонності є визна-

Закінчення. Початок на стор. 3

чально важливими під час висвітлення подій релігійного характеру та міжконфесійних взаємин

Пришло третє тисячоліття... Агенція релігійної інформації послідовно подає основні новини про події релігійного життя в Україні, різні погляди на міжконфесійні взаємини, актуальні інтерв'ю та статті.

Особливе місце у редакції посідає праця щодо поширення серед українських християн та всіх зацікавлених детальної та об'єктивної інформації про щоденне життя Церкви, незалежно, про яку її гілку йдеться і в якій країні світу вона розташовується. АРІ активно співпрацює з авторитетними організаціями та особами, аби служити місії об'єктивного інформування про події у релігійному світі, де б вони не відбувалися. Цю інформаційну присутність АРІ знають в усіх українських конфесіях. Релігійні новини нашої агенції — поки що унікальні в Україні, особливо якщо йдеться про переконливість, свіжість та авторський переклад із декількох іноземних мов.

Якість матеріалів, що подаються на суд читачеві, гарантується усвідомленням працівниками агенції того, що довір'я з'являється не одразу і залежить від їх старанності та щирості. Остання ж здобувається Вірою. А Віра завжди присутня в справжній журналістиці, якими б цинічними способами її не дискредитували. Довіру важко здобути і надто легко втратити. Ті, хто не витримували — йшли від нас.

Кредо

Служіння ідеалам християнства в журналістиці є далеко не простим покликанням і загрожує неприйняттям,

нерозумінням, особливо в Україні. Мовляв, християнські періодичні видання мало читають, християнське радіо мало слухають, християнське телебачення мало дивляться в порівнянні зі секуляризованими світськими мас-медіа.

Звичайно ж, і читають і слухають, і дивляться дуже багато людей, але цього недостатньо. Український загал майже не має що читати, слухати, дивитись... А те, що є — потопає в різноголосі сучасного українського інформаційного простору. Екс-радянська журналістика не ризикує висловлюватися на тему, практично незнайому її школі та традиції.

Журналісти, що працюють в релігійній тематиці, ризикували стати диваками чи навіть вигнанцям не тільки серед своїх колег по перу, але й для атеїстично вихованої більшості. Та все ж, роботу працівників редакції не можна називати лише християнською місією — усі ці роки це була місія сумління.

Українське суспільство зараз — суспільство частково секуляризоване, частково поліконфесійне. Українська ж християнська традиція історичним корінням сягає Київської Русі. І те, що стоїть України — Київ, очевидно, не є якимось історичним непорозумінням, а радше історичною вказівкою на те, яким має бути місце християнського сумління в суспільній моралі. Християнство жило в серці українського народу, розіп'ятого між Сходом і Заходом.

Непідробний Євангельський дух завжди був присутній у творчій атмосфері нашої редакції, із самих початків виникнення ідеї агенції і до сьогодні. Адже тільки посвячені не забувають,

що першими журналістами були Святі Апостоли та Євангелісти. Вони ж бо писали з місця подій, ризикуючи не тільки бути вигнаними, але й страченими, забитими насмерть камінням. Вони не боялись писати про побачене, бо вірили, що бачать Правду. Отже, Віра і є справжнім глибинним покликанням репортера, журналіста, в основі професії яких лежить християнська традиція шукати й писати Правду для людей.

P.S. Кожен випуск бюлетеня АРІ завжди був маленькою перемогою над безбожництвом, яке, на жаль, так міцно вкоренилося в душах людей за більш ніж півстоліття комуністичного панування в нашій Батьківщині.

Добріна українська мова, відсутність агресивності, ненав'язливий стиль подачі повідомлень вигідно відрізняли нашу редакційну роботу. У видання невеликий наклад, що сприяє елітності та не сприяє окупності, тому не претендує бути зразком журналістського фінансового успіху.

Змушений констатувати, що комерційна складова часом є вирішальною в нашій незрілій демократії і повідомляю наших читачів, що **з наступного року бюлетень АРІ не виходитиме в світ** через нерентабельність видання. Іншими словами, чесноти, про які я писав у цій статті, вартують того, щоб не зраджувати їх заради грошей.

Із зауваженнями та пропозиціями

прошу звертатись на адресу:

м. Львів 79016,

вул. Озаркевича, 4.

Тел. (0322) 72-27-02.

Факс (0322) 97-08-75.

Електронна адреса: ari@rr.lviv.ua

«Це було унікальне видання...»

шою мірою отримали в школі, цілком достатньо, щоб бути освіченою людиною. Зрештою, думаємо ми,

доповненням до тих загальних знань є наші професійні знання і навички. Нам багато відомо про моря і ріки, а ще більше про делегатів і депутатів — адже про них пишуть в стількох газетах і створюють стільки відеосюжетів.

Ми багато знаємо про життя кіноакторів, і про те, чому відбулася революція і хто був командиром якого фронту під час Другої Світової. Але є одна сторінка, навіть не сторінка — велетенський том нашої історії, про який ми майже нічого не знаємо. Це новітня

історія Церкви. І зокрема — Української Греко-Католицької Церкви.

А поза тим, це — історія, історія нашої держави, адже Церква розділяє долю свого народу і держави. Скажу більше: історія Церкви — це одна з найгероїчніших її сторінок. Це історія надзвичайних особистостей, чернечих згромаджень, монастирів, історія архітектури і художників, історія Соборів.

А ще — це сторінка в історії світової Церкви. Це історія спасіння життя і спасіння душ. Це світ Віри, Чистоти, служіння Богові, якого ім'я Любов. В

Різдвяне привітання Блаженнішого Любомира

Київ, 30 листопада 2005 року

Високопреосвященнішим і Преосвященним Владикам
Всесвітлішим і Високопреподобним Отцям,
Преподобним Монахам і Монахиням,
Дорогим Братам і Сестрам
Мир у Господі!

Дорогі у Христі!

Надходять Різдвяні свята. Між усіма святами літургійного року Різдво відзначається тим, що воно є найбільш родинним. З одного боку, у цей час перед нашими очима постає Пресвята родина – Марія, опікун Йосиф та новонароджене Дитятко Ісус Христос — і подія, яка є найщасливішим моментом для кожної родини — народження Дитини. А з другого боку, суто по-людськи Різдво є родинним святом для кожного особисто, адже за різдвяним столом збираються всі покоління: бабуся і дідусь, батько й мати, діти і внуки, — збираються, щоб відчувати родинне тепло.

А що робити, якщо родина велика, якщо вона розсіяна по всьому світу, як наша Церква? Хотілося б обійняти кожного з Вас, зайти до кожного дому, сісти за кожен різдвяний стіл. Але, на жаль, це неможливо. Тому звертаюся до Вас через це писане слово, щоб привітати кожного з Вас, щоб щиро побажати Вам всього найкращого, щоб разом з Вами відчувати тепло великого родинного щасливого свята.

А свято це наповнює нас щастям не тільки в цю мить. Коли народжується дитина, всі члени родини збираються і гадають, на кого виросте та людина, що з неї буде. Так само і ми сьогодні. Зустрічаємося при колісці, чи радше — яслах Немовляти Ісуса. Не знаємо, що буде далі, бо це не звичайна Дитина, не тільки людина, а воплочений Єдинородний Божий Син, який приносить нам щастя, — приносить Божу любов. Він не тільки очікує від нас любові, прихильності й зичливості, як звичайно буває у дітей, а й сам нас обдаровує і запевнює, що як Боголюдина несе нам багато добра, радості й віри в краще майбутнє, навіть тоді, коли нам видається, що це неможливо. Ісус Христос запевняє нас, що те, що Він обіцяє і для чого прийшов, — це реальність, бо Він — Бог.

Дорогі у Христі! Прохаю Вас: зібравшись на Святу вечерю навколо родинного столу, згадайте — так, як Ви згадуєте своїх рідних, мене і всіх інших членів нашої Божої родини.

Ще раз щиро вітаю Вас зі святом Христового Різдва і бажаю Вам, щоб під час святкування народження Спасителя Ви утвердилися у вірі, а Ваше серце сповнилося надією і радістю.

Христос раждається!

+ Любомир

Про будівництво Патріаршого собору УГКЦ у Києві

Від моменту освячення наріжного каменя 27 жовтня 2002 р. розпочався процес зведення храму і резиденції Патріаршого центру УГКЦ у столиці України, куди, згідно із рішенням Синоду Єпископів УГКЦ, 21 серпня 2005 року було перенесено осідок Глави Церкви.

Сьогодні, як засвідчують фахівці, вже виконано 2/3 від всього об'єму робіт будівництва храму. У ці дні, як нам розповів п. Анатолій Нікандренко, інженер технагляду, ведуться роботи із монтування металевого каркасу центрального склепіння храму. Ця металоконструкція вже виготовлена на одному із підприємств України. У подвір'ї заводу вона займає площу діаметром 20 метрів, а висотою дорівнює 4-поверховому будинку. Як повідомив п. Анатолій, тепер ця конструкція частинами перевозиться на будівельний майданчик і монтується в одне ціле. Відтак, згідно з кресленням, окремі сегменти склепіння встановлюють на свої місця.

На днях ми стали свідками піднесення і встановлення третьої із чотирьох (дві перші були встановлені раніше) металевих дуг, до яких відтак будуть кріпити четвертинки металоконструкції. Перша із них має зайняти своє місце після Різдвяних свят. Всі роботи із монтування металевого каркасу центрального склепіння храму будуть завершені до кінця березня 2006 року.

о. Ігор Яців
прес-секретар Глави УГКЦ

цій історії також є помилки, але все-таки люди, які їх робили, не чинили проти Божих заповідей. Якби всі інші особи — ті, хто не мав ніякого відношення до Церкви — керувалися хоча б заповіддю «Не убий», не було б геноциду українського народу, не було б воєн, не було б будь-яких вбивств. Наш народ зберіг віру і Церкву, незважаючи ні на що. І все це треба пам'ятати. Те, що відбувається зараз — це також історія. Події в житті Церкви, документи, звернення, листи, акції. Ми мусимо її писати — через багато десятиліть наше сьогодні стане іс-

торичним минулим, минулим народу, країни і Церкви.

Яким було воно з 1993 до 2006 року, можна буде дізнатись з неупередженої і правдивої інформації в архіві бюлетеня «Агенція Релігійної Інформації». Найважливіші події в житті Церкви — у житті кожної з її основних гілок — знайшли відображення на його сторінках. Це було унікальне видання — більше ніде документи Церкви не були зібрані так повно і точно. А до того ж — історичні екскурси, актуальні інтерв'ю, репортажі, новини з життя

Церкви в світі. Тільки знаючи історію свого народу і своєї країни людина може пишатися нею, бажати будувати і прославляти її.

Лише поінформованість дає людині можливість бачити глибоко і мислити масштабніше. І цю поінформованість у житті Церкви в Україні і світі давав бюлетень, який понад 10 років щомісяця пропонувала до уваги своїх читачів «Агенція Релігійної Інформації».

Лідія Пуга,
відповідальний секретар

НОВИНИ УГКЦ

«Присутність УГКЦ у Києві сприятиме міжконфесійному діалогу»

«Перенесення осідку Глави Української Греко-Католицької Церкви до столиці України сприятиме міжконфесійному діалогу», — сказав Блаженніший Любомир Гузар, Верховний Архієпископ Києво-Галицький, на прес-конференції у Києві 19 грудня.

Ці слова Предстоятель УГКЦ промовив в контексті теми прес-конференції «Єдність людей та віри», на якій було представлено погляд УГКЦ на проблему міжконфесійних відносин та накреслено шлях до об'єднання. Блаженніший Любомир констатував, що до сьогоднішнього дня всі спроби на шляху досягнення єдності між Церквами були невдалими. З огляду на міжконфесійний поділ, виникає питання: чи можливе об'єднання? За словами Глави УГКЦ, надія на порозуміння та зближення є тоді, коли ми навчимося вбачати у ближньому своєму перш за все таку ж людину, як і ми і, виходячи з цього, будемо готові приймати його таким, яким він є. Таким має бути перший крок. Щойно тоді можна орга-

нізувати конференції та засідання і шукати шляхи до єдності.

У світлі сказаного, перенесення осідку Глави УГКЦ до Києва і будівництво Патріаршого собору Воскресіння Христового має служити справі зближення Церков, адже це дає більше можливостей для зустрічей, дискусій, для опрацювання концепції майбутнього об'єднання. Адже, як зазначив Блаженніший Любомир на зустрічі із представниками ЗМІ: «Нам бракує візії можливого об'єднання. Як ми його собі сьогодні уявляємо? Або всі греко-католики приєднуються до Православної Церкви і стають православними, або всі православні приєднуються до Греко-Католицької Церкви і стають греко-католиками? Але це не єдиний варіант. Є інші можливості. Ми лише почали робити перші кроки, які могли б привести до такої розв'язки, де ніхто нічого, що в нього є доброго, не втрапив би, а однак всі ми перебували б у повному сопричасті. Так, як цього хоче Ісус Христос».

Духовенство та миряни УГКЦ візьмуть участь у підготовці наступного Синоду

«Духовенство та миряни УГКЦ будуть запрошені до участі у підготовці наступного Синоду Єпископів УГКЦ, який відбудеться у Львові 13-20 вересня 2006 року», — сказав під час прес-конференції у Львові 21 грудня Блаженніший Любомир Гузар. За його словами, іноді стається так, що вірні не відчують важливості Синоду, як події в житті Церкви. «Ми хочемо це змінити і внести в роботу Синоду щось нове. Ми б хотіли щонайменше під час підготовки Синоду дати відчуття всім членам Церкви, що якщо вони бажають, то можуть взяти участь у цьому процесі», — продовжив Предстоятель УГКЦ. Відтак Блаженніший Любомир пригадав присутнім журналістам, що майбутнє засідання Синоду буде присвячене головно питанню формування, виховання та життя священників. Глава УГКЦ наголосив, що праця священників є дуже важливою і рівень її виконання зазвичай відповідає рівневі духовності вірних.

Блаженніший Любомир повідомив, що у другій половині січня Владика звернувся до всіх членів Церкви з проханням висловити свої думки щодо формування і плекання покликання священника, його освіти, життя душпастиря у парафії тощо. Для ефективності співпраці буде запропоновано дотримуватися певного регламенту: «Все, що буде написано, ми намагатимось вивчити. Відтак цікаві, конструктивні думки будуть представлені для дискусії на Синоді».

о. Ігор Яців
прес-секретар Глави УГКЦ

Про Постійний Синод УГКЦ

7-8 грудня 2005 р. у Львові проходили засідання Постійного Синоду УГКЦ. Сьогодні членами Постійного Синоду УГКЦ є Блаженніший Любомир Гузар, Глава УГКЦ; Високопреосвященний Владика Стефан Сорока, Митрополит Філадельфійський; Преосвященний Владика Юліан Вороновський, Єпарх Самбірсько-Дрогобицький; Преосвященний Владика Михаїл Гринчишин, Апостольський Екзарх для українців Франції, країн Бенілюксу та Швейцарії; та Преосвященний Владика Володимир Юшак, Єпарх Вроцлавсько-Гданський.

Члени Постійного Синоду значну частину часу присвятили підготовці Синоду Єпископів УГКЦ, який проходитиме у серпні цього року у Львові. Ще владика, члени Постійного Синоду УГКЦ, застановлялися над двома майбутніми подіями: запланованим на 2007 р. Унійним з'їздом у Велеграді з нагоди 100-річчя Першого унійного з'їзду під проводом Митрополита Андрія Шептицького та відзначенням 60-

ої річниці Львівського псевдособору 1946 р. і використання цієї нагоди для примирення з православними братами.

Як пояснив Блаженніший Любомир, в адміністративному житті нашої Церкви є три аспекти: Синод як тіло, Синод у дії та Синод у час між засіданнями. Головну увагу у цих двох днях було звернено на «Синод у дії». «Ми пережили певний період, в якому вчилися через успіхи і невдачі, — сказав, зокрема, Предстоятель УГКЦ. — Тепер ми хочемо зробити своєрідний підсумок цього періоду і накреслити спосіб діяння на майбутнє».

Довідка:

Кодекс Канонів Східних Церков зазначає, що Постійний Синод складається з Патріарха і чотирьох Єпископів, призначених на п'ятиріччя. Троє з цих Єпископів обираються Синодом Єпископів патріаршої Церкви, серед яких принаймні двоє повинні бути з-поміж єпархіальних Єпископів, а одного іменує Патріарх. У той самий час і спосіб слід призначити чотирьох, по змозі, Єпископів, які б у порядку, визначеному Синодом Єпископів патріаршої Церкви, поперемінно заміняли членів Постійного Синоду на випадок перешкоди (Кан. 115, § 1, 2, 3).

Про зустріч керівників християнських Церков України

9 грудня 2005 року у Києві, в приміщенні Дому молитви християн віри євангельської, відбулася зустріч керівників і уповноважених представників християнських Церков України — Української Православної Церкви Київського Патріархату, Української Православної Церкви, Української Греко-Католицької Церкви, Римо-Католицької Церкви в Україні, Церкви Християн Віри Євангельської України, Української Християнської Євангельської Церкви, Всеукраїнського Союзу об'єднань євангельських християн-баптистів, Братства незалежних церков і місій євангельських християн-баптистів України та Української Лютеранської Церкви.

На зустрічі були обговорені питання щодо впровадження у шкільний курс навчального предмету «християнська етика», а також про дальше співробітництво християнських Церков України у сфері захисту суспільної моралі й духовності.

Як повідомив Інститут релігійної

свободи, за результатами обговорення зазначених питань керівники християнських Церков України ухвалили низку звернень, зокрема до Президента України Віктора Ющенка щодо впровадження у шкільний курс навчального предмету «християнська етика», до Верховної Ради України з приводу внесення до парламенту законопроекту «Про внесення змін до статті 92 Земельного кодексу України» (щодо права релігійних організацій на постійне користування землею) та з приводу розгляду законопроекту «Про внесення змін до статті 3 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців» (щодо статусу юридичних осіб).

Від УГКЦ участь у роботі засідання взяли Блаженніший Любомир Гузар, Глава УГКЦ, та о. Роман Небожук, голова Митрополичої комісії у справах шкільництва. У своєму виступі Предстоятель нашої Церкви наголосив, що йдеться не просто про існування предмету «християнська етика», а про май-

бутне держави, морально-духовне здоров'я суспільства, адже цей предмет, безумовно, сприятиме освяченню дитячих душ. «Через такий предмет можна дати знання про християнство — важливий чинник у формуванні української культури — всім дітям, а не тільки своїм прихожанам», — зокрема сказав Блаженніший Любомир.

Керівники християнських Церков України розглянули звернення від громадян України з приводу духовно-морального стану українського суспільства, схвалили його зміст та прийняли рішення про сприяння його поширенню серед громадськості.

Також керівники християнських Церков України визначили подальші кроки у напрямку співробітництва у сфері підвищення духовності й захисту моралі в українському суспільстві. Зустріч пройшла в атмосфері християнської любові та порозуміння.

*Прес-секретаріат
Глави УГКЦ*

Християнській етиці — дорогу в школи

Лист керівників християнських Церков України

Президенту України Ющенку В. А.

Вельмишановний

Вікторе Андрійовичу!

Ми глибоко вдячні за те, що завдяки Вашій принциповій позиції відбулися значні зрушення у питанні впровадження в загальноосвітніх школах навчального курсу духовно-морального змісту. Сподіваємося, що шляхом співпраці держави, релігійних конфесій, науковців і педагогів-практиків це важливе питання буде розв'язане.

Нашими Церквами, у співпраці з вищими та загальноосвітніми начальними закладами, із залученням широкого кола фахівців, які мають великий практичний досвід у викладанні в школах «Християнської етики», було опрацьовано узгоджений спільний проект Концепції викладання курсів духовно-морального змісту. Цим проектом передбачається, що в школах протягом всього терміну навчання має викладатися етично-виховний предмет, як обов'язковий до вивчення, за двома базовими альтернативними програмами — «Християнська етика» та загальна

(філософська) «Етика». Відповідно до власного світогляду батьки матимуть право обрати один з цих двох курсів, що забезпечить право на свободу совісті та відсутність примусу у вивченні предмету. Концепцією передбачено, що викладання «Християнської етики» не супроводжується жодними релігійними обрядами чи молитвами, його проводять особи з педагогічною освітою, які пройшли відповідну підготовку (перепідготовку) на базі акредитованих державою вищих начальних закладів за узгодженою програмою. На уроках «Християнської етики» діти мають дізнаватися про традиційні для українського народу християнські духовні, моральні і культурні цінності, про релігійні традиції і культуру інших народів, які живуть на території України. Концепцією також передбачено можливість наповнення програми цього предмету компонентами, які відповідають специфіці регіонів розташування шкіл.

Вважаємо за необхідне підкресли-

ти, що і програма викладання «Етики» повинна також спиратися на традиційні для України духовно-моральні та культурні цінності, давати базові знання про основні релігійні конфесії нашої держави, пояснювати значення релігійних свят, визнаних державними. Разом з тим вважаємо, що «Релігієзнавство», яке не має безпосереднього виховного характеру, є окремим предметом, специфіка якого дає можливість віднести його до курсу вищої, а не загальної середньої освіти.

Вважаємо, що предмет «Християнська етика»/«Етика» сприятиме свідомому формуванню дитиною свого світогляду, стане джерелом пізнання цінностей, традицій і культури власного народу, формуватиме повагу до носіїв інших релігійних традицій, сприятиме виховному процесу. Тому просимо у Вашій особі представників держави підтримати цю концепцію і сприяти її впровадженню в життя.

Закликаємо на Вас
Боже благословення!

В УГКЦ — нові призначення

21 грудня 2005 року, о 13.00, у Ватикані було повідомлено, що Святіший Отець Венедикт XVI поблагословив такі рішення Синоду Єпископів Української Греко-Католицької Церкви:

1) призначити преподобного отця Діонісія Ляховича, ієромонаха Чину Святого Василя Великого (ЧСВВ), Куріальним Єпископом Верховного Архієпископа Києво-Галицького;

2) призначити преподобного отця-доктора Богдана Дзюраха, ієромонаха Чину Найсвятішого Избавителя (редемптористів), Єпископом-помічником Києво-Вишгородської архієпархії;

3) призначити всесеснішого отця Мирона Мазура Єпископом-помічником української греко-католицької Єпархії Святого Йона Хрестителя в Куритибі (Бразилія).

Єпископська хіротонія Владики Діонісія Ляховича відбудеться 2 лютого 2006 року в Бразилії.

Єпископська хіротонія Владики Богдана Дзюраха відбудеться 15 лютого 2006 року у Львові.

(Про дату і місце єпископської хіротонії Владики Мирона Мазура буде повідомлено пізніше).

Біографічна довідка Владики Діонісія (Ляховича)

Народився 2 липня 1946 р. в Помбасі, провінція Ітайополіс, штат Святої Катерини, єпархія Святого Івана Хрестителя в Куритибі (Бразилія). Середню освіту і початкову духовну підготовку отримав у Духовній семінарії Отців Василіян у Куритибі. Продовжував підготовку до священства у вищих католицьких навчальних закладах Бразилії та Рима, має ліценціат з теології.

30 березня 1970 р. склав довічні обіти. 8 грудня 1972 р. був рукопокладений на священника.

У 1991 році приїхав в Україну для заснування Філософської семінарії Отців Василіян у Жовкві. У 1994 році — ректор Василіянського інституту в Золочеві, викладач Києво-Могилянської академії та Львівської духовної семінарії Святого Духа. З 1996 до 2004 рр. — протоархімандрит ЧСВВ.

Окрім української та португальської мов, володіє італійською, латиною, грецькою, французькою, іспанською, німецькою, російською мовами.

Біографічна довідка Владики Богдана (Дзюраха)

Народився 20 березня 1967 р. у с. Гірське Миколаївського району Львівської області. Після закінчення у 1984 році середньої школи отримав вищу професійну освіту у Львівському технологічному інституті харчової промисловості. З 1985 до 1987 рік служив у війську.

У 1990 р. вступив до Духовної семінарії у Дрогобичі. Вивчав теологію у вищих духовних навчальних закладах Європи: у Варшаві, Страсбурзі, Нймегені, Інсбруці та Римі. Здобув ступінь доктора теології.

17 березня 1991 р. був рукопокладений на священника. 19 серпня 1995 р. склав довічні обіти. Був координатором душпастирської опіки ув'язнених, допомагав священникам Реабілітаційного центру «Джерело» для дітей, хворих на церебральний параліч, надавав душпастирську опіку жіночим згромадженням, провадив реколекції тощо.

Окрім рідної, української, володіє російською, польською, французькою, німецькою та італійською мовами.

Прем'єра фільму про блаженного о. Омеляна Ковча

28 грудня у польському місті Любліні, в приміщенні філармонії імені Генрика Винявського, відбулася прем'єра документального фільму «Парох Майданека» — про блаженного Омеляна Ковча, греко-католицького священника з Перемишлян на Львівщині, який під час II світової війни загинув у концтаборі Майданек. У червні 2001 р., під час візиту до Львова, Папа Римський Іван Павло II проголосив о. Омеляна Ковча блаженным.

Автор сценарію і режисер фільму — Гжегож Лінковський. Консультантом фільму, зйомки якого проходили на Україні та в Польщі, був парох української греко-католицької громади в Любліні о. Степан Батрух. Перед показом фільму слово про блаженного виголосив архієпископ Люблінський Юзеф Жицінський.

«Отець Омелян Ковч був великим філантропом, послідовним поборником моральних цінностей, — розповідає о. Степан Батрух. — Йому довелося діяти в екстремальних умовах, коли зіткнулися дві крайні тоталітарні ідеології: радянсько-російська і нацистсько-німецька, в середовищі не раз розсварених через національні амбіції близьких сусідів — поляків, українців і євреїв. Запроторений до в'язниці, а згодом — до концентраційного табору Майданек, він не зламався і не зрадив своїх ідеалів, не перестав допомагати людям, в тому числі євреям. Образ героя фільму, його діяльність і мученицька смерть стали незвичайним прикладом для поєднання культурної і національної самобутності українців, поляків і євреїв».

Створений польськими кінодокументалістами фільм про о. Ковча демонструватиметься і в Україні.

Останню книжку Папи Івана Павла II перекладено українською мовою

13 грудня 2005 року у приміщенні Апостольської Нунціатури у Києві відбулася презентація українського перекладу останньої книжки Папи Івана Павла II «Пам'ять та ідентичність. Бесіди на зламі століть».

«Пам'ять та ідентичність» — це своєрідний духовний заповіт, що розкриває читачеві глибинність внутрішнього світу Понтифіка, невтомного мандрівника, який зі словом Божим простував до людей. У анотації читаємо, що побудована у формі діалогу, книжка подає особисті рефлексії Івана Павла II про знакові історичні події крізь призму християнської філософії. У книжці міститься також бесіда про замах на Святишого Отця в травні 1981 року, в якій Іван Павло II розважає над тим, де черпати сили для прощення та милосердя.

У презентації цього видання взяли участь Апостольський Нунцій в Україні Високопреосвященний Архієпископ Іван Юркович; Глава УГКЦ кардинал Любомир Гузар; Преосвященний Владика Станіслав Широкоградюк, Єпископ-помічник Києво-Житомирський Римо-Католицької Церкви в Ук-

раїні (владика прочитав текст доповіді Високопреосвященного Архієпископа Мар'яна Кардинала Яворського, Митрополита Львівського); посол Італійської республіки Фабіо Фаббрі; професор Антуан Аржаковський, директор Інституту екуменічних студій УКУ. Також було прочитано статтю Клари Гудзик, кореспондента газети «День», яка через недугу не змогла взяти участі у презентації. Учасниками свята також були п. Яцек Ключков-

ський, Посол Польщі, п. Нікола Франко Баллоні, директор Італійського інституту культури в Києві, п. Мар'яна Прокопович, перекладач книги та інші високоповажні гості.

Доповідачі у своїх промовах відзначили різні своєрідні, цікаві особливості написаної книжки. Так, зокрема, було відзначено, що ця книга — це твір мислителя. Це означає, що вона не є науковою працею, в якій автор полемізує зі сучасними науковими досягненнями, а особистими роздумами над піднятою у ній проблематикою. Також підкреслювалося цікавість самого жанру, у якому написана книга — жанру діалогу. Через нього Папа Римський немовби хотів зійти з п'єдесталу, на який його поставили і промовити до нас, як батько до дітей. У свою чергу Блаженніший Любомир підкреслив, що велику приязнь своїх сучасників Папа Іван Павло II отримував завдяки своїм очам — дитячим, чистим очам, як відзначав один з тих, хто мав нагоду спілкуватися з ним. Тому, на думку Предстоятеля УГКЦ, роздуми автора у книжці «Пам'ять та ідентичність» є такими цінними.

Передмова до книжки «Пам'ять та ідентичність» Блаженнішого Любомира (Львів-Київ, 19-21 серпня 2005 року)

Дорогий читачу! Ви взяли в руки книжку доволі незвичну, її автором є святої пам'яті Іван Павло II, у світі Кароль Войтила. Дуже часто наше уявлення про наступника Святого Апостола Петра, Єпископа Риму, або популярніше кажучи, Папу Римського, таке: ми думаємо, що всі його писання і висловлювання повинні бути дуже чітко і вузько релігійного змісту. А тут маємо книжку, в якій можемо пізнати

думки того Великого Папи у справах, які, безумовно, мають і релігійний аспект, але також дуже багато щоденного, світського, близького до потреб, турбот і зацікавлень пересічної людини, яка шукає свого місця в Європі, в сучасному світі. Це дуже важливо: усвідомити собі, що і Папа — це людина, яка живе тими проблемами, якими живемо і ми, яка старається зрозуміти і діяти в дуже конкретних обставинах

щоденного життя. Хоча, як бачимо із цієї книжки, його спосіб мислення, його підхід до буденних справ має сильне релігійне підґрунтя. Це прекрасний приклад для нас, щоб ми стояли, так би мовити, на двох ногах, міцно опертих на твердій землі, а з іншого боку, щоб ми те, що довкруги нас і що внутрі нас, бачили очима віри й оцінювали з цієї перспективи. Бажаю Вам корисного і приємного читання.

Із промови Івана Павла II під час вітальної церемонії в аеропорту «Бориспіль» (Київ, 23 червня 2001 року)

Дорогі українці, обіймаю вас усіх, від Донецька до Львова, від Харкова до Одеси та Сімферополя! У слові «Україна» є заклик до величчя вашої Батьківщини, яка своєю історією засвідчує особливе покликання бути межею та дверима між Сходом і Заходом.

Протягом сторіч ця країна була привілейованим перехрестям різноманітних культур, місцем зустрічі духовного багатства Сходу й Заходу.

Україна має виразне європейське покликання, яке підкреслюють також і християнські корені вашої культури. Висловлюю побажання, щоб ці корені могли зміцнити вашу національну єдність, запевнюючи здійснюваним тепер реформам життєдайні соки справжніх цінностей, із яких усі могли б користуватися.

Нехай же ця земля й далі розвиває своє благородне завдання, з гордістю,

яку висловив щойно цитований поет, коли писав: «Нема на світі України, немає другого Дніпра».

Народе, що живеш на цій землі, не забувай цього! З душею, переповненою цими думками, роблю перші кроки цього, так палко бажаного і сьогодні щасливо розпочатого візиту. Нехай Господь благословить тебе, дорогий народе України, й нехай завжди береже твою улюблену Батьківщину!

II Ватиканський собор: майбутнє

Блаженніший Любомир Кардинал Гузар:

«Ми починаємо усвідомлювати абсолютну конечність духовного екуменізму, побудованого на молитві та великому довір'ї до Бога»

Наближається сорокова річниця II Ватиканського Собору, який відіграв справді доленосну роль в житті католицької Церкви. Напередодні цієї дати журналіст Радіо «Воскресіння» Володимир Качур розмовляв із церковними ієрархами про значення собору в житті Церкви і мирян, а також для екуменічного руху сучасності.

Кор.: Ваше Блаженство, у чому ми бачимо внутрішню таємницю та силу тодішнього Папи Римського Івана XXIII у прийнятті рішення щодо проведення собору?

— Папа Іван XXIII був людиною особливого психологічного і духовного складу. Він, можливо, не дуже в'язався адміністративними справами, а радше підходив до всього способом духовним. І глибоко в своїй душі він відчував якість натхнення. Я думаю, що це справді було натхнення Боже, що треба Собор скликати якнайшвидше. І тому він в спосіб доволі несподіваний для загалу і навіть для своїх близьких співробітників, проголосив, що буде Собор, не кажучи відразу, як, що і коли.

Деякі кардинали вважали, що на підготовку такого Собору потрібно декілька десятків років. І вони підходили до Папи з цим. Але Папа відреагував у спосіб, дещо емоційний, кажучи: «Ні! Ми не можемо відкладати, бо Церква цього потребує». І справді під його проводом і за його дуже активної підтримки Собор зійшовся вже до трьох років.

Кор.: Просимо Вас стисло змалювати психологічно-духовний стан західної людини того періоду, коли розпочинався Собор.

— Після Другої Світової війни настав час певного застою, час ейфорії. Люди тішилися, що війна закінчилася, починаються спокійні часи, недобачаючи, що в тих, начебто спокійних і нормальних часах приховується багато небезпек. І що Церква мусить заговорити до світу, зблизитися зі світом, відкритися світові — цього більшість недобачали. Тому такий славний цей жест Папи Івана XXIII: «відкрити вікно», або інакше, пустити свіже повітря в Церкву, дати їй нову заохоту. Не внести щось нове, але освіжити Церкву, дати їй нове життя, відкрити її для світу. У цьому була його велика заслуга для церкви. Так Собор став дійсністю.

Кор.: Наскільки активізувалась,

наблизилась до світу Вселенська Церква у післясоборовий період? Чи здатна вона була стати сячем миролюбних настроїв? Адже на людство чигала холодна війна.

— Святіший Отець Іван XXIII мав рацію, що потрібно, щоби Церква пробудилася до нових дійсностей, щоб зайняла позицію віч-на-віч з тим, що діється навкруги. Найкращим доказом цього є студентські молодіжні рухи, які сягнули свого піку в 1968 р.

Церква (до певної міри завдяки II Ватиканському Соборові) була краще підготована реагувати позитивно на те, чого домагалася молодь. Бо це часи, коли починається «холодна війна» — протистояння різних світоглядів, різних соціальних систем, коли відбувалися глибокі соціальні перевороти в суспільстві у Західній Європі і на всіх континентах земної кулі.

Кор.: Ви висловлювали думку, що українська діаспора наприкінці 50-их — на початку 60-их почала немовби засинати. Враховуючи те, що була відсутня комунікація між поселеннями Канади, США, Аргентини, Бразилії, і кожен жив наче для себе, цікаво дізнатись, як реагувала українська діаспора на цей Собор і наскільки він вплинув на її подальше становлення?

— В нашому суспільстві II Вати-

канський Собор сприймався повільно. Дехто навіть досить песимістично твердив, що для нас, для УГКЦ, цей Собор немовби не відбувся. Мені здається, що це забагато: сказати так. Він абсолютно відбувся, хоча він сприймався в дуже особливих обставинах. По-перше, наша Церква була поневолена в той час. Вільними були тільки ті, хто жив на поселеннях. Але, візьмім таку річ: пожвавлення життя нашого разом з самим вселенським Собором спричинив учасник того Собору святої пам'яті Патріарх Йосиф Сліпий, який відвідував наші поселення, який кинув заклик «Будьмо собою, шукаймо своєї власної тотожності».

Собор приніс деякі особливості, які люди на Заході дуже емоційно сприйняли і, можливо, у багатьох випадках занадто екстренно та не завжди обдуманно взялися до реформування та оновлення Церкви.

В Україні це відбувалося цілком інакше, бо в Україні більш зацікавлені люди мали хоч трохи інформації, що якийсь такий Собор відбувається. Через відомі обставини він не міг мати прямого впливу на них. Лише наприкінці 80-их, а властиво вже в 90-их роках і пізніше, II Ватиканський Собор починає набирати якоїсь дійсності в житті нашої Церкви. Це, безумовно, доволі пізно, бо інші — вільні — частини світу — вже мали за собою 25 чи більше років рішучішого, відкритішого церковного життя. Через обставини ми залишилися дещо позаду. Тепер ми надолжуємо втрачений час. Але ми на цьому також і користуємося.

Кор.: Чому події міжцерковного зближення між католицькою і православною Церквами на початку 60-их років не набрали висхідної лінії. Симптоми міжцерковного діалогу були обнадійливими, адже представники православних Церков були присутні на II Ватиканському Соборі у якості спостерігачів. До того ж апогеєм міжцерковного

через призму минулого

Патріарх Філарет:

«Після рішень II Ватиканського Собору розпочався широкий діалог з православними Церквами загалом»

II Ватиканський Собор у часі його проведення привертав увагу не тільки католиків, ним цікавились також інші церковні організації, в тому числі одна із найбільших релігійних інституцій світу — Російська Православна Церква. В якості спостерігачів вона делегувала до Риму двох своїх представників, попередньо затвердивши персоналії в уряді та на Синоді. В той час до складу РПЦ входив патріарх Київський та Всієї Русі-України Філарет, який служив у Австрії та обіймав сан єпископа Віденського РПЦ.

— Тоді, як ви знаєте, була конфронтація між Сходом і Заходом, між СРСР і США, між Варшавським договором і НАТО. Тому ці міжцерковні контакти мали і політичне, і церковне значення. Тому РПЦ позитивно відгукнулася на запрошення Ватикану скерувати своїх спостерігачів на II Ватиканський Собор. Російська Церква це питання не узгоджувала з іншими православними Церквами. Тому на початку цей крок Російської Церкви викликав негативну реакцію, насамперед у Константинопольського Патріарха. Але потім побачили, що це має велике значення не тільки для російської Церкви, а в цілому для Православної Церкви, і поступово почали брати участь спостерігачі і від інших православних Церков.

Кор.: Як виглядала процедура відбору делегатів на Собор?

— Це питання вирішувалося на засіданні Синоду РПЦ. Пропонував кандидатури для спостерігачів відділ зовнішніх зв'язків Московської Патріархії, було визначено, що такими спостерігачами будуть професор протоіреєй Віталій (Боровий) і архимандрит Володимир (Котляров). Ці спостерігачі були на першій сесії собору собору, і я знаю, що там до них ставилися з великою повагою, адже це були перші ластівки у стосунках між православ'ям і католицизмом.

Після повернення делегатів, результати їхньої участі у форумі обговорювались на засіданні Синоду. Працю

цих людей було прийнято позитивно.

Кор.: Як Ви оцінюєте факт, що у часі Собору, в 1965 р., Папою Павлом VI та Константинопольським Патріархом Афінагором було знято взаємні анафемі, проголошені Константинопольською Церквою проти Римської і навпаки у 1054 р.?

— Звичайно ми оцінюємо це позитивно, тому що зняття анафемі зближує православні Церкви з Римо-Католицькою Церквою. Треба сказати, що цю акцію зробила Константинопольська Церква самостійно. Щоправда, анафема на Римо-Католицьку Церкву в ті часи була неузгоджена з іншими православними Церквами, але подія зняття цієї анафемі — позитивне явище в християнському житті. Тому що вона була бар'єром між нашими Церквами. В зв'язку зі зняттям цієї анафемі, я хотів би згадати про ще одну анафему, яка відбулася в 1596 році на

Берестейському соборі. Адже там теж були анафемі з одного боку і з другого. Так от ці анафемі чомусь до цього часу не зняті, і вони начебто діють, хоч ми фактично не керуємося ними і маємо спілкування й добрі стосунки.

Кор.: II Ватиканський собор завершив роботу, прийнявши Пастирську конституцію «Радість і надія». Зупиніть, будь ласка, увагу на питаннях, що впливали із рішень цього форуму.

— Звичайно, цей документ мав позитивне значення, бо після цього документу, як і після рішень II Ватиканського Собору в цілому розпочався широкий діалог не тільки з Російською Православною Церквою, а з православними церквами загалом. І почались не тільки двобічні зустрічі між Російською Православною і Римо-Католицькою Церквами (я в цих діалогах брав активну участь), а взагалі почався широкий православно-католицький діалог. І він мав і має велике значення до цього часу, тому що, по-перше, припинилося релігійне протистояння, і навіть жорстока боротьба, православ'я і католицизму (в християнському середовищі — в середовищі, яке проповідує любов до ближнього, а саме християни між собою воювали, боролись, — це суперечило самій християнській моралі). Тому ці документи, і не лише самі документи, але й кроки, які були зроблені після цього, мали і мають позитивне значення.

зближення та порозуміння стала подія зняття міжцерковної анафемі Папою Павлом VI і Патріархом Константинопольським Афінагором у Єрусалимі.

Що завадило подальшому зближенню та можливому об'єднанню цих Церков?

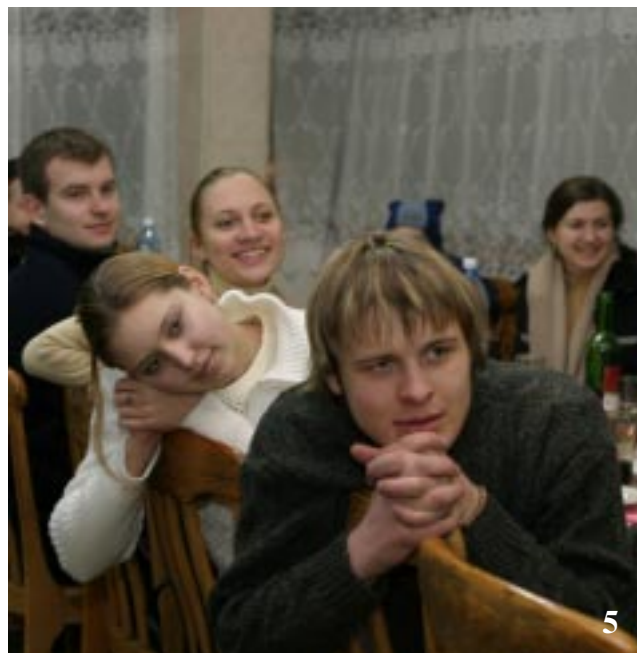
— В порівнянні з прекрасним жестом цих двох великих церковних му-

жів, більшість ієрархів по цілому світу не мала відваги, я б сказав, глянути в глибину свого серця, в глибину серця Церков, щоби відважно, рішуче взятися до викорінення всього, що сприяло поділу, а навпаки, щоби мати відвагу зробити кроки, які би допомагали зближенню чи евентуальному об'єднанню. Я думаю, католицький нарід пробудився до великого бажання, що-

би була єдність.

І тому тепер, сорок років після II Ватиканського Собору, ми починаємо усвідомлювати ту абсолютну конечність духовного екуменізму, побудованого на молитві та на великому довір'ї до Бога, усвідомленні головної засади, що не ми, люди, а Господь дає єдність.

Нам же залишається належно приготуватись до цієї миті.

«Різдво Разом»

Із 6 по 9 січня у Львові знову відбудеться акція «Різдво Разом». У рамках цієї акції минуле Різдво до Львова приїхали святкувати понад дві тисячі молодих людей зі Східної та Центральної України.

Ініціаторами акції виступили Львівський національний університет імені Івана Франка та Український Католицький Університет. До її організації долучилися 18 вищих навчальних закладів Львова.

20 грудня о 10.00 у Дзеркальному залі Львівського національного університету ім. Івана Франка відбулася прес-конференція щодо організації акції, за участю ректора ЛНУ проф. Івана Вакарчука та ректора Українського Католицького Університету о. доктора Бориса Гудзяка. Під час прес-конференції було показано документальний фільм «Різдво Разом».

Фільмом «Різдво разом» дебютувала молодий журналіст та режисер Леся Головата. На те, що дебют вдавсь вказує факт, що фільм «Різдво Разом» отримав спеціальну відзнаку — диплом «За втілення ідеї екуменізму на екрані» — на I Міжнародному католицькому фестивалі християнських фільмів та телевізійних програм «Magnificat 2005» у Білорусії. А сама акція могла б бути відзначена як втілення ідеї екуменізму у життя. Чи ж не на це спрямовані Всесвітні дні молоді, які збирають юнаків та дівчат з усього світу. З тією різницею, що на днях молоді об'єднується у Христі молодь всього світу, а в акції «Різдво разом» в ім'я Христа в час його Різдва об'єднується молодь України.

«Ми дуже сподіваємося, що і цього року до Львова приїде не менше гостей зі Східної та Центральної України, ніж у минулому році, — сказала відповідальна за організацію проекту в УКУ п. Надія Родненкова. — Разом з тим ми також свідомі того, що кількість гостей в значній мірі залежить від кількості охочих їх прийняти. Ми дуже сподіваємося на підтримку акції з боку львів'ян. Від імені організаційного комітету ми

приходить у наші домівки

звертаємося до вірних греко-католицьких та православних парохій Львова з тим, щоб вони прийняли гостей до своїх святкових осель. Минулого року львівські парохії прийняли 316 представників східних регіонів. Найактивнішою була парохія Різдва Пресвятої Богородиці (Сихів), яка розмістила в себе 80 осіб, та парохія Священномученика Йосафата, яка прийняла 60 молодих людей».

«Я гаряче підтримую ту ідею, коли молодь, студентство зі східних регіонів України приїздить до Західної України особливо тоді, коли там святкують Різдво Христове. В цій зустрічі Бог благословляє нас на добрі діла». — таку думку висловив Президент України Віктор Ющенко з приводу попередньої акції «Різдво Разом». Цього року організаційний комітет запросив Віктора Ющенка завітати на Різдво до Львова.

Як і минулого разу для гостей готується велика програма перебування у Львові: Святвечір у родинному колі, екскурсії по Львову, до Крехова та Унева, відвідання театрів Львова, конкурс вертепів, круглі столи по студентському самоврядуванню, різдвяні забави, фотовиставки тощо. Кожен учасник акції отримає рюкзачок, в якому поміж іншим він знайде колядник, виданий спеціально для акції «Різдво Разом». У колядничку поряд із колядками можна знайти тексти різдвяних богослужінь, знамените повчання святого Івана Золотоустого на празник Різдва Христового, історія та містерія Різдва.

Фото з минулорічної акції «Різдво разом»:

1 — ректор УКУ о. Борис Гудзяк на Святій Вечері; 2 — Патріарх Любомир вітає гостей зі Сходу; 3 — Свята Вечера в одній із львівських родин; 4 — гості спілкуються з віце-ректором УКУ Мирославом Мариновичем; 5 — спільна Свята Вечера для гостей зі Сходу України; 6 — гості в УКУ; 7 — координатор акції «Різдво разом» Ольга Босак приймає гостей; 8 — екскурсія по Львову; 9 — лекція в УКУ для гостей; 10 — у Шевченківському гаї

6

7

8

9

10

НОВИНИ УПЦ КП

Об'єднане Православ'я — для віруючих реальність

Глава УПЦ КП Патріарх Філарет про перспективи Помісної Української Церкви

...Для цього (об'єднання православ'я в Україні — *ред.*) необхідне виконання вельми важливої умови, а саме — визнання УПЦ Київського Патріархату як Помісної Церкви Константинопольським Патріархом Варфоломієм I. Для врегулювання української православної проблеми це є головне питання. Від цього залежить все — об'єднання трьох Православних Церков, стабілізація релігійної ситуації в Україні, характер відносин між Церквою і урядом, між Церквою і народом.

Чому ми зараз звертаємося і покладаємо наші надії саме на Вселенського Патріарха? Тому, що Константинопольська Церква є фактично Церквою-Матір'ю Київської Митрополії — Української Православної Церкви. Адже саме з Константинополя, з Візантії, отримала у X столітті Київська Русь хрещення, звідти прийшло на нашу землю світло Християнства. І тому фактично Україна є канонічною територією Константинопольського Патріархату, а не Московського, як про це сьогодні постійно твердять московські ієрархи, перекручуючи історію. Константинополь, безумовно, може піти на цей крок — дати відпускну грамоту і Томос (патріарший документ) про визнання автокефалії Української Церкви.

Між іншим, коли 1924 року Вселенський Патріарх Григорій VII визнав автокефалію Польській Православній Церкві — на прохання цієї Церкви, підтримане польським урядом, Російський Патріарх Тихон тоді стверджував, що надати автокефалію польським православним має право тільки Помісний собор РПЦ (те саме чуємо ми сьогодні). У зв'язку з цією справою, Спеціальна комісія Константинопольського Патріархату на підставі історичних документів тоді встановила, що приєднання 1686 року Київської Митрополії до Московського Патріархату відбулося внаслідок симонії (підкупу) і анулюється. А канонічна територія Московської Церкви обмежується її «кордонами» до 1686 року.

РПЦ, однак, звикла вважати Укра-

їну своєю канонічною територією. Та ми все ж сподіваємося, що Вселенський Патріарх піде на цей крок — визнає Київську Церкву в статусі Помісної, як це сталося 1924 року з Польською Церквою.

— Якою може бути реакція Московського Патріархату на це?

— Скоріше за все Московська ієрархія відмовить Вселенському Патріархату у молитовному єднанні — заборонить молитися разом із ним у храмі, разом правити службу, причащатися. Як це не так давно було під час Константинопольсько-Московського конфлікту, пов'язаного з розділом Естонської Православної Церкви на дві юрисдикції. Але це може бути тільки тимчасовим явищем — рано чи пізно Московський Патріарх змушений буде піти на примирення із Вселенським.

— Як поставляться до цієї події — появи нової Помісної Церкви у Вселенському православ'ї — інші Православні Церкви світу?

— Як ми вже згадували, визнати статус Помісної Церкви за Київським Патріархатом Константинополь може одноособово — як Церква-Матір. Другий крок — визнання Томосу Константинопольського Патріарха іншими Церквами. Неможливо, звичайно, стовідсотково прогнозувати реакцію кожної Церкви. Але, судячи з деяких історичних прецедентів (наприклад, невизнання більшістю Церков світу проголошеної 1970 року Московським Патріархатом автокефалії «Православної Церкви в Америці»), можна передбачати, що в українському питанні на стороні Вселенського Патріарха будуть всі грецькі Церкви (Константинопольська, Олександрійська, Єрусалимська, Елладська, Кіпрська та ін.) Те саме, вірогідно, зроблять також Грузинська, Румунська, Албанська, Чехословацька Православні Церкви, а, можливо — і Болгарська (Болгарія збирається до ЄС). Абсолютно точно можна сказати, що не підтримає нас Сербська Церква.

— У випадку подібних колізій чи має значення чисельність Церкви?

— Ні, не має значення. Хоча сказати, що є ще один доказ, який дозволяє сподіватися на те, що Вселенський Патріарх може піти на проголошення Української Помісної Церкви. Минулого року, виступаючи на Всесвітньому російському соборі, Московський Патріарх повернувся до старої (початку XVI ст.) концепції під назвою «Москва — Третій Рим». Ідея її автора — псковського старця Філофея — полягає у тому, що після падіння першого (Рим) і другого Риму (Константинополь) перше місце в православному світі по праву належить Москві — «Третьому Риму». Хоча, згідно із законним і загальноновизнаним древнім диптихом (списком), «першим по честі» у Православ'ї є Константинопольський Патріарх, Російська Церква ж знаходиться там на п'ятому місці.

Виступ патріарха Алексія II на Соборі вельми обурив Вселенського патріарха Варфоломія I. Він назвав теорію «Третього Риму» «...неумдрою, зверхньою та нечестивою».

Як бачимо, позиція сили Московського Патріархату, його претензії на керівну роль у Світовому православ'ї, здаються Вселенському Патріарху вельми небезпечними. У цьому світлі вельми бажаним і ефективним (...) є визнання Української Церкви автокефальною. Адже це, безумовно, зменшить тиск Московського Патріархату на світове православ'я, сприятиме «балансу сил».

Якщо буде визнано статус Київського Патріархату як Помісної Церкви, навколо нього почне збиратися українське православ'я — УАПЦ, а також частина УПЦ МП — всі бажані належати до Української, а не Російської Церкви. Про них знаємо не тільки ми, Константинополь, але й Москва. Сьогодні ці люди бояться, не знають до кого приєднатися. Але коли Київський Патріархат буде визнано, він стане точкою притягання всіх дійсно українських православних.

За матеріалами сайту УПЦ КП
www.kievpatr.org.ua

ДОКУМЕНТ

Лист Церковно-громадського форуму до Вселенського Патріарха Варфоломея I

Ваша Святосте!

Зібравшись на I Всеукраїнський церковно-громадський форум «За Українську Помісну Православну Церкву» ми, представники єпископату, духовенства і мирян Української Православної Церкви Київського Патріархату, державні та громадські діячі, представники політичних партій, наукової і творчої інтелігенції, українського козацтва, жіночих, молодіжних та інших громадських об'єднань, професійних і творчих спілок, всього українського суспільства, звертаємо до Вас, як до Вселенського Патріарха і Предстоятеля Константинопольської Церкви-Матері, з проханням всебічно підтримувати становлення Української Помісної Православної Церкви.

Ми підтримуємо Вашу позицію щодо необхідності визнання в Україні Помісної Православної Церкви та подолання спровокованого зовнішніми політичними силами розділення православ'я в Україні, бо вона заснована на канонах Церкви, зокрема на 34 Апостольському правилі, та відповідає інтересам віруючого народу. Мільйони православних в нашій державі очікують визнання Української Православної Церкви Київського Патріархату, як Помісної і автокефальної, з боку очолюваної Вашою Святістю Церкви-Матері та інших Помісних Церков. Від їхнього імені ми ще раз сердечно просимо Вашу Святість і Священний Синод Великої Христової Церкви Константинопольської — Вселенського Патріархату, визнати Українську Православну Церкву Київського Патріархату як Помісну і автокефальну Церкву України.

Ця Церква повною мірою має все необхідне для несення свого спасительного служіння. Вона складається сьогодні з 32 єпархій, понад 4000 парафій, має 41 архієрея, близько 3000 духовенства. До неї себе відносять близько 10 мільйонів дорослих громадян України, а тому вона є найбільшою Церквою в нашій державі. І хоча за кількістю зареєстрованих парафій Московський Патріархат переважає Київський, за кількістю віруючих він менший від нього приблизно в два рази, що також підтверджується численними соціологічними опитуваннями.

Від імені церковно-громадського форуму ми також висловлюємо у Вашій особі всій Церкві-Матері Константинопольській — Вселенському Патріархату підтримку в сучасних важких обставинах її буття, пов'язаних з виступами проти неї радикальних націоналістів. Зі свого боку ми молимося за нашу Матір-Церкву і Вашу Святість та докладатимемо всіх зусиль, в тому числі і через механізми міждержавних стосунків, для того, щоб покращити становище Вселенського Патріархату.

Просимо Ваших святих молитов.

Від імені 1300 учасників церковно-громадського форуму

*Димитрій,
архієпископ Переяслав-Хмельницький,
співголова форуму*

*Лілія Григорович,
народний депутат України,
співголова форуму*

Лист I Всеукраїнського церковно-громадського форуму «За Українську Помісну Православну Церкву» до Президента України Ющенка В. А.

Вельмишановний

Вікторе Андрійовичу!

Зібравшись в день святкування пам'яті основоположника Української Церкви святого апостола Андрія Первозванного на I Всеукраїнський церковно-громадський форум «За Українську Помісну Православну Церкву» ми (...) звертаємо до Вас, як Глави нашої держави, з проханням і надалі всебічно підтримувати становлення Української Помісної Православної Церкви.

Початок боротьби за автокефалію Української Церкви на початку ХХ ст. був тісно пов'язаний з боротьбою за незалежну Українську державу. З проголошенням незалежності України також пов'язане і відновлення автокефалії Української Церкви на початку 90-х рр. минулого століття. Переважна більшість громадян України за своїм віросповіданням належать до православ'я. Тому становлення і розвиток Помісної Української Церкви не є виключно внутрішньо-церковними питаннями. Їх розв'язання має безпосереднє

відношення до стабільності, єдності і розвитку українського суспільства та держави. На підставі численних свідчень історії Православної Церкви як в Україні, так і в інших країнах, переконані — без незалежної Української Помісної Православної Церкви не може бути справжньої незалежності Української держави.

Православна Церква в Україні є не тільки релігійною інституцією, покликаною задовольняти духовні потреби віруючих — вона є одним з найважливіших чинників життя всього українського суспільства (...)

Великою помилкою буде вважати, що розділення православ'я в Україні — виключно внутрішнє питання самої Церкви, що його причиною є непорозуміння між церковними ієрархами або чиясь бажання задовольнити власні амбіції. Боротьба за автокефалію Української Церкви триває вже понад 85 років, а тому є абсурдними спроби пояснити її лише амбіціями окремих осіб. Незалежність Православної Цер-

кви в Україні — вимога самого життя, бо вона відповідає бажанню переважної більшості православних віруючих нашої держави. Глибоко переконані в тому, що причиною розділення Української Православної Церкви є втручання в її життя, в процес становлення її, як Помісної Церкви, зовнішніх релігійних і політичних сил, які вороже налаштовані до української державності та бажають її ліквідації.

Такому втручанню зовнішніх ворожих сил має бути протиставлена політична воля держави, її тверда і визначена позиція щодо захисту національних інтересів та безпеки, в тому числі й у духовній сфері. Одним з її пріоритетних напрямків діяльності має бути сприяння, у визначених законами рамах, подоланню розділення Православної Церкви в Україні і розбудові Української Помісної Православної Церкви.

Тому ми звертаємося до Вас з проханням сприяти виробленню чіткої і

Видавництво «Свічадо» презентує нове видання — книгу Дмитра Туптала «Життя Святих» — визначний твір української духовної літератури XVII-XVIII століття

«Життя святих» є цінною книгою не лише для християн-українців, а й для історії української літератури. Цей монументальний твір, що містить чотири томи із загальною назвою «Четї Мінеї», є працею життя Дмитра Туптала. Видавництво «Свічадо» пропонує першу книгу «Житій святих» в перекладі Валерія Шевчука. У вересні ц. р., в рамках Всеукраїнського форуму видавців, відбулася презентація нового проекту видавництва «Свічадо» — видання Д. Туптала «Життя святих» у 12 томах.

«Життя святих» — цей твір українського письменника, культурного і церковного діяча став настільною книгою християн не лише в Україні, а й у Білорусії та Росії. «Життя святих» Дмитра Туптала були популярними серед письменників, які черпали сюжети для своїх творів і серед простих людей, оскільки ступінь письменності в той час в Україні був досить високим. Про це свідчить згадка в поемі «Гайдамаки» Тараса Шевченка, що у неділю був звичай читати «Життя святих».

Дмитро Туптало народився 1651 р. в сім'ї сотника Сави Туптала. Навчався у Києво-Могилянській колегії, а 1668 р. прийняв чернечий постриг. Дмитро Туптало вже у той час звернув на себе увагу своїм незвичайним даром слова. Архієпископ Лазар Баранович запросив його до Чернігова, де він тривалий час перебував на відповідальній посаді катедрального проповідника.

У 1684 році Дмитро Туптало на запрошення Варлаама Ясинського переїжджає до Києва і стає проповідником у Києво-Печерській Лаврі. Саме тут за дорученням Архимандрита він почав укладати «Четї Мінеї» — великий духовний і науковий твір, який його прославив.

Чому в XVII столітті в Україні виникла потреба написати «Життя святих»?

«Життя святих», які було привезено до Русі в IX ст., вже давно були зни-

щені через постійні напади татар. А тому ті християни, що бажали читати життя святих були змушені користуватися книгами, написаними чужою мовою, які до того ж не завжди були правильними. Ідею написання «Житій святих» подав ще Петро Могила, але не втілював її через передчасну смерть. Праця Дмитра Туптала набирає такого значення саме з тієї причини, що врешті українська Церква мала власну, правдиву книгу «Житій святих».

Для своєї праці Дмитро Туптало використав велику кількість оригінальних творів — слов'янських, грецьких, латинських джерел, зокрема «Мінея» Симона Метафраста є одним з основних джерел. Автор не просто зібрав воедино усі розповіді, а багато з житій уклав самостійно, тому вони можуть вважатися оригінальними гагіографічними творами.

Вже з перших рядків читача вражає багата мова твору «Житій святих» — риторичні питання, вигуки, алегорії, красномовні порівняння. Відчувається проповідницький хист автора — Дмитра Туптала. Деякі джерела згадують про це такими словами: «І досі вірні натхнені проповідями святителя», бо навчав він просто, у вигляді розмови вчителя — з учнями, батьків — з дітьми.

У 1702 році Дмитро Туптало був призначений митрополитом Ростовським. Свою велику працю «Життя святих» він довершив лише у 1705 році.

У Православній Церкві Дмитра Туптала, митрополита Ростовського, пошановують як святого 4 жовтня і 10 листопада. Він був зарахований до лику святих 1757 р., невдовзі по смерті. І хоч кінець життя Дмитро Туптало провів у Росії, як митрополит Ростовський, проте всім серцем любив Україну і щиро співчував визвольній боротьбі, яку на той час очолював гетьман Дорошенко. По смерті Дорошенка Дмитро, митрополит Ростовський, збудував каплицю на місці його поховання. Т. Шевченко писав:

*Тільки ти, святий Ростовський
Згадав у темниці
Свого друга великого
І звелів каплицю
Над гетьманом збудувати
І Богу молитись...*

Видавництво «Свічадо» пропонує своїм читачам «Життя святих» Дмитра Туптала — цей визначний християнський твір — сучасною українською мовою. Сподіваємося, що скарб нашої старовини допоможе зачерпнути багато нового і забутого про життя святих праведників з часів існування Церкви, і що важливо, читач у «Життях святих» Дмитра Туптала знайде розповіді про святих Української землі.

Отож відроджуймо давню християнську традицію — читаймо «Життя святих»!

Книгу «Життя святих» можна придбати в крамниці «Свічадо», що по вул. Лисенка, 2 у м. Львові.

Закінчення. Початок на стор. 15

ефективної політики у сфері державно-церковних відносин, пріоритетом якої має бути не консервація існуючого стану розділення Православної Церкви в Україні, а реалізація програми його подолання. Розділення Української Православної Церкви є джерелом дестабілізації і розколу українського суспільства, маніпулювання суспільною свідомістю, інструментом руйнування української державності. Вва-

жаємо, що заклики до держави «не втручатися у церковні справи», «зберегти стабільність у релігійній сфері» викликані нічим іншим, як бажанням законсервувати цей неприродний для Церкви і шкідливий для суспільства і держави стан. Ні Українська, ні інші держави не повинні силою нав'язувати Православній Церкві в Україні свою волю, але обов'язок нашої держави — захищати суспільство і саму себе від ворожих дій, навіть якщо вони відбу-

ваються у сфері релігії (...)

Сподіваємося, що завдяки мудрій і виваженій позиції Української держави на підставі широкої громадської підтримки в нашій країні, як раніше це сталося в інших православних країнах, відбудеться утвердження Української Помісної Православної Церкви. Зі свого боку на всіх рівнях ми робитимемо все можливе для того, щоб наблизити цей час — на благо Церкви і українського народу (...)

НОВИНИ З-ЗА КОРДОНУ

Папа Римський виступив проти лихварства і закликав до солідарності з соціально незахищеними та голодуючими

Про необхідність підтримки людей, що стали жертвами лихварства, Бенедикт XVI висловився під час зустрічі з представниками всеіталійського Союзу боротьби з лихварством. Дане явище Папа Римський назвав «соціальною виразкою» і закликав до запобігання йому, до солідарності з соціально вразливими верствами населення та до роз'яснювання прав споживачів.

Серед осіб, що були присутні під час цієї промови — Керрі Кеннеді, син сенатора Боба Кеннеді (рідного брата президента США Дж. Ф. Кеннеді) і голова фонду, названого на честь свого батька. Він прибув до Риму для участі у Всесвітньому самміті за мир, разом з Нобелівськими лауреатами миру, серед яких — Михайло Горбачов та Лех Валенса. Бенедикт XVI також прийняв учасників чергового засідання конференції Продовольчої і сільськогосподарської організації ООН (ФАО), яка саме проходила у Римі.

Папа дав високу оцінку діяльності ФАО і зазначив, що ця організація «протягом 60 років компетентно і фахово проводить діяльність, спрямовану на боротьбу з голодом у всьому світі». «Діалог між культурами є одним зі шляхів звільнення людства від голоду», — підкреслив Бенедикт XVI.

Папській Швейцарській гвардії — 500 років

Наприкінці 1505 року папа Юлій II звернувся до мешканців швейцарських кантонів (тоді вони були бідними людьми, оскільки ще не встигли організувати своєї славетної банківської системи, і єдине, що могли експортувати — це власних синів) з проханням скерувати до Ватикану 200 солдатів на службу в якості його особистої гвардії.

Тож в пам'ять про історичний перехід перших швейцарських гвардійців до Рима пройде ювілейний марш ветеранів папського війська — з півдня Апенінського півострова до італійської столиці. Це відбудеться 6 травня, в день прибуття перших гвардійців до Рима. Того ж дня новобранці Швейца-

рської гвардії, одягнуті в барвисту форму XVI ст., принесуть присягу на вірність Папі, а всі інші гвардійці, яких сьогодні налічується 110 осіб, не лише святкуватимуть, але й пригадають сумні моменти своєї нещодавньої історії: як відомо, 1998 р. командир гвардії разом з дружиною були вбиті у своїй квартирі одним з гвардійців, а в 1981 р. гвардійці «в цивільному», що їхали в одному автомобілі з Іваном Павлом II, не змогли попередити замаху на нього. Після цих подій вимоги до кандидатів у гвардійці стали значно суворішими.

Наближення ювілею і пов'язане з цим зацікавлення преси сприяло зростанню популярності гвардії серед молодих швейцарців. До речі, модернізацію останнім часом пережила не лише форма оплати, але й озброєння гвардійців: тепер вони мають у своєму розпорядженні балончики з перцевим і сльозогінним газом, — на додаток до традиційної алебарди.

Напередодні Різдва громадськість Німеччини заклала віддати перевагу образу святителя Миколая, а не Санта-Клауса

На думку організаторів кампанії, Санта-Клаус є абсолютним продуктом споживацького суспільства, символом шопінгу, і не має нічого спільного зі святим Миколаєм — особою, яка досі навчає нас, що добробочинність не збіднює, а, навпаки, забагачує людину.

Учасники акції надрукували тисячі листівок і поширили їх по всій країні.

Штат Канзас голосує проти еволюційних теорій Дарвіна

Нещодавно рада в справах освіти американського штату Канзас затвердила 6 голосами проти 4 нові шкільні програми, що відкривають двері для викладання на шкільних уроках біології вчення про «розумний план» (intelligent design), тобто креаціонізм, що заперечує теорію еволюції Дарвіна. Представники наукових кіл штату поквипилися заявити про свою стурбованість з приводу «спроб ввести релігію до шкільної програми з біології».

На протипагу думці вчених, згідно з якою еволюція є непорушним фун-

даментом біологічної науки, креаціоністи вважають, що складність життя не можна пояснити інакше, як Божим задумом. Канзас — єдиний серед американських штатів, де відверто ставиться під сумнів наукова обґрунтованість теорії, що випливає з ідей Дарвіна.

Ще чотири штати — Мінесота, Нью-Мексико, Огайо та Пенсильванія — домагаються, щоб на уроках учнів знайомили з критикою теорії еволюції, хоча й не вимагають, щоб креаціонізм викладався в школах нарівні з дарвінізмом.

Три християнські святині містять сліди однієї групи крові

Сенсацію в науковому світі викликали висновки про те, що кров на найбільших християнських святинях — Туринській Плащаниці, Туніці Аржантоя та Хустині Ов'єдо — належать до однієї й тієї ж, і до того ж, надзвичайно рідкісної, групи. Їх науковий аналіз було проведено в рамках зйомок науково-документального фільму, які проводив відомий французький режисер Ів Буассе.

Від найвищих церковних властей Буассе отримав дозвіл на аналіз плям крові, що вкривають згадані святині: до Плащаниці, що зберігається в Турині, тіло Христа загорнули відразу ж після зняття з хреста; в Туніку, що зберігається в абатстві Сен-Дені у передмісті Парижа (Аржантой), Христос був одягнений під час Його Хресної Дороги на Голгофу; Хустина зі собору Спасителя в іспанському місті Ов'єдо покривала голову Христа під час покладення до гробу.

Всі ці святині містять численні сліди крові. Їх аналіз показав, що кров належить до рідкісної групи АВ (IV група), а її носії мешкають головним чином на території Палестини, Йорданії, деяких районах Туреччини. Група АВ зустрічається настільки рідко, що сьогодні, наприклад, з усього багатомільярдного населення Землі її мають менше ніж 1,5 млн. людей. Тому імовірність того, що кров на всіх християнських святинях належить одній і тій самій людині — надзвичайно висока.

Підготувала Зоряна Курдина

Коли у греко-католиків з'являться святі заступники?

Покійний Папа Іван Павло II, відвідуючи Львів у червні 2001 року, зробив нашому місту безцінний подарунок: проголосив блаженними 29 подвижників Церкви (27 греко-католиків і 2 римо-католиків), серед яких — єпископи і священники, монахи і ченці і навіть один мирянин... Всі вони відтоді отримали особливий статус у Церкві (і не лише в локальній, але й у Вселенській), а це передбачає особливе шанування: від часу офіційної прослави у лику блаженних їх можна зображати на образах, почитати моці, укладати спеціальні молебні, і найголовніше: звертатись до них з молитвами і проханнями про різні ласки та небесне заступництво. Втім, беатифікація — це лише перший крок на шляху до канонізації — найвищої церковної прослави у лику святих.

Зоряна Курдина, заступник головного редактора АРІ

...Минуло кілька років після тих незабутніх днів, і обох беатифікованих тоді львівських римо-католиків — єпископа Юзефа Більчевського (1860-1923) та священника Зигмунта Гораздовського (1845-1920) — піднесено на найвищий церковний щабель: 23 жовтня Папа Бенедикт XVI проголосив їх святими — подія справді визначна для Львова і всіх без винятку львів'ян. Проте, мабуть, багато хто не без тіні невдоволення запитував себе: чому за той самий час жоден з-поміж майже трьох десятків беатифікованих греко-католиків не здобув аналогічного церковного визнання? В чому тут справа: може, католики латинського обряду знають якийсь секрет, а ми ні — тож і пасемо задніх?

А «секрет» справді є, але він полягає у невітшному для нас факті — відсутності у простих віруючих елементарних знань щодо власної участі в процесі канонізації наших подвижників. Лікнеп з даного питання повинен полягати в усвідомленні того, що *кожен з нас (sic!) тримає в своїх руках важелі впливу на цей процес*. Процедура церковної прослави — хоч справді тривала й складна — «ліпиться» все-таки не «нагорі», не в найвищих ватиканських кабінетах — там вона тільки офіційно підтверджується. А головна дія відбувається «внизу», у нашому з вами середовищі, і необхідними умовами тут є лише віра в Боже милосердя, яке можна вимолити за посередництвом блаженних та святих, — і віра в святість тієї конкретної особи, до якої звертаємось з молитвою про «чудо» у важких для нас життєвих ситуаціях. Адже здійснене «чудо» — це

немов Божий перст, спрямований на людину, і саме тому Церква так категорично вимагає цього єдиного й неповторного знаку святості.

...Годі уявити собі гіршу ситуацію, аніж важка хвороба близької людини, надто ж якщо йдеться про невиліковний недуг або якесь страшне каліцтво, набуте в результаті нещасливого випадку. Отут і слід би подумати про молитву до того, кого в глибині серця вважаєш святим чи принаймні сподіваєшся на те! Чимало людей по всьому світу хапалися за цю останню бадилінку і — ставалося неймовірно: прикуті до ліжка, смертельно хворі люди підводилися, зцілені без будь-якого медичного втручання, силою самої лише молитви і, ясна річ, силою святості того, кого ми просили про цю ласку!

Єпископ-помічник Львівської латинської архієпархії Мар'ян Бучек залюбки ділиться даними про те, за яких обставин сталися ті чудесні зцілення, які відкрили двері для канонізації єпископа Юзефа Більчевського і священника Зигмунта Гораздовського. На «рахунку» першого (видатного теолога свого часу і доброго приятеля митрополита Андрія Шептицького) — одужання 9-річного хлопчика з польського міста Бельсько-Бяла, який, бавлячись із запаленим спиртом, так сильно обпік обличчя й тіло, що лікарі ледве вірили в те, чи зможе він вижити. Що ж до того, який вигляд він матиме, якщо навіть залишиться жити, сумнівів не було: нещасна дитина була приречена на потворність і каліцтво. А проте, коли через якийсь час з хлопчика зняли бинти, всі побачили: єдиним знаком від тих страшних опіків залишився рубець на підборідді. Подиву медиків не було меж — на відміну від мами хлопчика, яка одразу ж здогадалася в чому річ: ще того дня, коли трапилося нещастя, вона звернулася за порадою до парафіяльного настоятеля, а той, у свою чергу, почав молитися до Ю. Більчевського. Ще один випадок трапився із сімдесятирічним чоловіком, до речі, виходцем зі Львова, який упав з драбини і злавав хребет. Позбавлений ру-

хомості, цей чоловік просив покійного архієпископа: «Ти мій земляк, ти мушиш мене зцілити». І справді, одного чудового дня він встав і самотужки прийшов до каплички, щоб покласти квіти до зображення блаженного. Згодом рентген показав, що в хребті того чоловіка бракувало фрагменту, який розкришився. А поза тим власник такого «неповного» хребта ходив і продовжував нормальне активне життя. О. Зигмунт Гораздовський «допоміг» у зціленні юної дівчини, яка сорок днів перебувала в комі після ДТП, а підвелася з ліжка після молитовного звернення до священника її сестри — монахині-йосифтки (жіноче згромадження харитативного спрямування, засноване отцем Гораздовським, якого називали «ксьондз дзядув», оскільки все життя дбав за найупослідженіших членів суспільства: хворих, бездомних, покинутих напризволяще немовлят).

Схожі випадки, хоч якими неймовірними вони здаються, — не така вже й рідкість у світі. Адже за кожним таким зціленням стоїть якась конкретна непересічна з точки зору духовних чеснот особистість — блаженний чи святий. Річ полягає тільки в тому, щоб молитися про «чудо» до наших греко-католицьких подвижників — а їх так багато, адже Церква наша — унікальна з точки зору своєї історії, мучеництва, посвяти! — а коли воно станеться, зафіксувати це у відповідній церковній інстанції (це може бути настоятель парафії у вашому селі чи мікрорайоні). Усім нам слід згадати раз і назавжди — *справа церковної прослави наших дорогих подвижників — у наших руках, адже Церква — це передусім ми, рядові віруючі, звичайні миряни!* Необхідно довіряти їхнім молитвам хворих і страждаючих, яких чимало навколо нас, — і одного дня напевне станеться те довгоочікуване чудо зцілення (а за ним і друге, і третє...), якого так потрібно для прослави в лику святих і слуги Божого Андрія Шептицького, і багатьох-багатьох інших — *офіційної прослави тут, на землі, бо у небі Господь однаково знає своїх святих.*

Культ святих — джерело благочестя і патріотизму родини Митрополита Андрея Шептицького

Закінчення. Початок див. №11 API

В науках (проповідях — М. Г.) треба було ставити перед очима (народу — М. Г.) св. Йосафата як взір і духовну силу до наслідування, відповідно до наших потреб і часів. Митрополит підкреслив: «Це є час поучення про історію нашої Греко-Католицької Церкви, історію нашої святої Унії, її культурної праці, здобутків, терпінь, переслідувань, історію всіх мучеників за святу Католицьку віру, як духовних дітей св. Йосафата. Сюди належить теж католицьке усвідомлення народу про різницю між католицькою і нез'єдиненою Церквою, про границі приставання (спільності — М. Г.) в св. речах... Науки сі мають подаватися із знанням річей (справи — М. Г.), певним своєї правди спокоєм і з християнською любов'ю щодо особи і душ противників. Належить вистерігатись некультурної лайки, називання нез'єднаних «схизматиками», проклинання їх і т.д. Все те належить робити з душпастирським тактом, щоби не викликати в народі ворожнечі, ненависті, релігійних спорів, а вже невільно витягати спірних питань, з якими проповідник не зумів би дати собі ради» [4, с. 1-2].

Інструкція Митрополита по суті визначила нові щаблі церковного проповідництва в умовах тоталітаризму — мудрий, інтелектуальний аналіз історичного минулого, колоніального, підневільного становища українського народу, толерантність і виваженість у ставленні до некатоліків.

З усією певністю можна твердити, що священомученик Йосафат був і для самого Митрополита Андрея взірцем апостольства, побожності, відданості Церкві, витривалості і працьовитості. Глава Церкви українських католиків на повний голос заявив, що св. Йосафат «був силою в законі (монастирі — М. Г.), в церковній ієрархії, в Церкві і є нею аж до нині».

Зрештою, Митрополит Андрей завершив ювілейну інструкцію для Церкви і Народу словами, що «найкращим овочем ювілею, живим пам'ятником святому буде втілення Йосафатових ідеалів в душі катехита і шкільної дитини».

Органічною і вагомою складовою підготовки Греко-Католицької Церкви до Йосафатового ювілею стала програмна науково-богословська доповідь о. Климентія Шептицького, яка була написана за благословення і сприяння Митрополита Андрея. Рідний брат і сподвижник Кир Андрея отець Климентій 12 червня 1924 р. зробив великий звіт на соборчику у Винівчику, у якому розвинув програму Митрополита Андрея.

*Унівський святець
о. Климентій Шептицький*

Доповідь «Про значення св. Йосафата в нашій церковній історії, теперішності і будучині» була опублікована в місячнику «Нива» за вересень-листопад 1924 р. і стала надбанням широкого кола читачів і всієї Церкви. Ігумен студитів Климентій Шептицький був беатифікований Папою Римським Іваном Павлом II в червні 2001 р.

Отець Климентій підкреслив, що «ідеї, яким віддався на службу св. Йосафат були не лише правдиві, добрі і знеслі, але крім того так дібрані, що для загального добра нашого народу і наших вірних вони були і є, і довго будуть найконечнішими».

На перше місце винесено ідею Правди: правдивої Христової Церкви. Тільки правда закладає тривкі підвалини земного і вічного добробуту особи і добробуту, ладу, щастя народів. «А правда лише одна, — та, яку з неба приніс

Христос і яку віддав у переховання своєї, то є Ним заснованої Церкви, а та Церква лиш одна і лиш тій одній Церкві обіцяно від Бога, що сили пекельні не переможуть, лиш та Церква, що основана на скалі Петра, має повноту правди і непомильність св. Духа, лиш вона має поміч ласки Божої з успіхом учити, виховувати, просвічувати, провадити; лиш вона одна спасає на віки. Всі прочі Церкви, якби вони не називалися... хоч всі відкликаються до Христа, однак не є Христовими... бо людські руки там майструють... їх діло не є ділом Божим, але людським «діло, де фальш і злоба доволно гздують... мусить кінчитися скорше чи пізніше невдачею». Ідеєю ідей св. Йосафата о. Климентій називає його щире прагнення «впровадити до правдивої Церкви Христової весь свій український народ і здобути тим першу умовину для визволення його з темноти, недолі і понижень». «Він (Йосафат — М. Г.) хотів поширити з'єдинення з Римом на весь український і білоруський народ, тому то при першій нагоді заніс... отсю свою ідею в само серце Руси-України — в Київ, в сам релігійний осередок народу — Святу Лавру Печерську, про що свідчить його побут у Києві, відвідання Лаври, диспута з монахами, де йому зразу грозили смертю, а вкінці піддалися чарови якщо не католицької правди, то його особистої лагідності і доброти».

В доповіді відзначено масштабність мислення і діяльності українського Святого, відкидання ним обмеженостей і провінціалізму, його визначальний вплив на формування «програмової гадки будучої діяльності і рації нашого церковного існування» — ширення єдності [7, с. 295-296].

«Любов і велике прив'язання до греко-слов'янського обряду були другою великою ідеєю Йосафата». Цим двом ідеям він присвятив ціле життя. Це проявилось в пошані і дотримуванні обрядових східних передань, в студіюванні давніх літургічних книг і молитов, в літургічному дусі побожності і аскези, в користуванні з обрядових скарбів, в апостольській праці над відівленими від Церкви.

Закінчення на стор. 20-21

Закінчення. Поч. на стор. 19

Климентій Шептицький висловив міркування, що «Святий Йосафат в наших часах належав би до «обрядовців». «Брати все те, що належить до католицького духа, все те, що суще (...), але строго держатися форм і звичаїв обрядових Востока» — се була засада св. Йосафата, засада і для нас важна і однаково правдива».

Ігумен студитів зауважив, що і в новіших часах «ми в з'єдиненні з Римом шукаємо і потреба нам лише католицизму і нічого іншого. І святого Петра і його, Христом установленої, влади нам треба, але не потреба нам латинських форм обрядових і звичаїв. Противно, вони нам шкідливі, бо відчужують нас восточних і утруднюють сповнення нашого апостольського звання, аби понести католицьку правду на схід».

Виконання великого покликання нашої Церкви містить два великі виміри спасіння — надприродний (ширення Царства Божого і нашої участі у цій справі) і земний. «Розходиться о річ так важну, як з'єднання в правдивій вірі і в тім самім обряді цілого нашого народу. Осягнення такої національної єдності буде менше трудне, коли будемо держатися восточної обрядовості, а вистерігатися хоч би не свідомої, але фактичної обрядової латинщини» [7, с. 295, 296].

Універсальність Католицизму, його вселенський дух в особі св. Йосафата, поєднувалися зі щирим патріотизмом, любов'ю до рідного народу. Климентій Шептицький називає світогляд Йосафата широким і високим. У доповіді відзначено, що святому був чужий вузький націоналізм (в який у обставинах 20-х рр. ХХ ст. впадало чимало людей). Гармонія патріотизму і універсального католицького духу — характерна риса святого. «Святий Йосафат горячо любив свій нарід, для нього працював і за його добро життя положив, але попри се завсіди мав того універсального — космополітичного духа, властивого католикам, «св. Йосафат хотів відновити «святую Русь на євангельських радах».

О. Шептицький зауважив, що поширення і цієї його ідеї в нашому народі є потрібне, «...бо нема досить тих душ, які задля Євангельських рад посвятилися б тим ділам, суспільне так пожиточним і кінечним...

Якщо хочемо дивнитися з вікового занепаду, якщо через ліпше виховання молодшого покоління маємо оглядати кращу долю нашого народу, то Євангельські ради, ради Ісуса Христа, мусять знайти більше відгому в серцях нашої суспільності»

Гідними реалізації в українськiм народі визнавалися вищеназвані його великі ідеї, і спосіб служіння Святого. Йосафат вчив і навчає, «як то треба забути про себе, положити душу свою, щоби через особисту святість стягати на нарід благословення Боже і здобувати, засвоювати ті духові багатства, без яких трудно, щоб нарід дійшов до волі і долі».

В своїм служінні св. Йосафат відкидав підлабузництво і заманливі обіцянки нез'єдинених, які прагнули відірвати його від Унії. Критика і упереджене ставлення високих державних достойників і можновладців також не могли зупинити його праці. Так само «вдачі тихого-лагідного монаха мусіли бути прямо мерзкими» (виснажливими) судові процеси по відшкодуванні Церкви забраних дібр. «Не повстримала його в тій службі (Церкві і народіві — М. Г.) і сама смерть. Щоби бути вірним своїм ідеалам до кінця, за те положив він своє життя і тим увінчав своє діло». Всесторонньо досліджуючи особу св. Йосафата, отець Климентій Шептицький звернув увагу на особливу рису його характеру — послух. «Послух св. Йосафата є також ясним прикладом для нашого народу, можливо, потрібнішого, ніж для інших народів».

Відстеживши поширення в народі стихійного анархізму та отаманщини «Мені так хочеться, отже то роблю». Отець Климентій відзначив: «Така життява засада кінчиться звичайно тим, що з примусу треба людям служити», а треба б «кормити свою душу повненням (виконанням — М. Г.) волі вищої, волі Божої, яка все найліпша і для одного, і для многих». «Покора християнського послуху, яка у всім шукає волі Божої, єсть найбільшим ліком на те рабське успособлення, на жаль так часте у нашого народу, що перед чужим і сильним «схрунить», а свому рідному, коли його не боїться, не окаже навіть найменшої пошани. Покора християнського послуху кориться завсігди перед Богом, а перед людьми завсігди уміє заховатися з гідністю, яка від-

повідає нашому надприродному достоїнству» [7, с. 299].

Мудрий і благочестивий о. Климентій перекинув місток від подій трьохсотлітнього минулого до українських реалій першої половити ХХ століття. «Ідеї, яким служив св. Йосафат, не є менше актуальні для нас нині, як були за його часів. З'єдинення цілого нашого народу та слов'янського Сходу у католицькій вірі і вірність восточности обряду і незасклеплювання в тіснім націоналізмі, і поминання життя високо-надприродно і зрозуміння ваги Євангельських рад — а в служінні тим усім ідеям велика самопосвята і готовність на все, щоби вони віднесли побіду (перемогли — М. Г.), все те річи (речі — М. Г.), яких наш нарід і Церков потребують більше, чим коли-небудь потребують, як голодний хліба, як груди воздуху. Доки світа і землі, доти ті ідеї позістануть правдивими, позістануть кінечними умовинами розвою добробуту і особистого, і суспільного, і політичного, і культурного, і релігійного. Тому значіння св. Йосафата в будучині нашої Церкви не ослабне, але буде зростати в міру того, як зростатиме зрозуміння, як важним і кінечним є для нас те, за що він боровся і загинув» [7, с. 299-300].

Майбутній Священомученик Климентій робить глибокий висновок для своїх сучасників і для наступних поколінь: «Коли би тому 300 літ взад ціла Русь-Україна була послухала голосу св. Йосафата, а не рад захланних на наші гроші патріархів царгородських і рад Москви, коли би тоді всі Українці були скупили (об'єднали — М. Г.) свої сили около церковного з'єдинення при захованню нашого обряду, коли би наше наддніпрянське козацтво своєю силою підперло б Унію, а не розлучену Церков, то ми нині були би могутчою, просвіченою, багатою державою, між восточними слов'янами відігравали би ми провідну ролю. А так нині покутуємо в теперішньому лихолітті за провини батьків, що не пішли на службу правди, а пішли на службу фальшу. Але ще час направити се зло, яке тоді скоїлося. І якраз до того діла поправи кличе нас тепер з неба св. Йосафат і хоче бути в тім ділі нашим провідником, але тим разом побідоносним».

Друга частина доповіді була присвячена ролі і значенню св. Йосафата у становленні і розбудові зовнішніх від-

носин Греко-Католицької Церкви з Римо-Католицькою і Православною Церквами. Доповідач одразу заявив, що святий Йосафат своїм життям і смертю зробив більше, ніж усі наші політики, письменники і діячі, разом взяті, для того, щоб «широкий католицький світ запізнався з нашою долею, з нашими змаганнями, з нашою Унією і нашим народом» [7, с. 300].

Київська Унійна Церква в Йосафатові часи переживала «критичну і небезпечну годину». Всі і все ополчилися тоді проти неї. «(...) В оточенні Папи», — говорив Климентій Шептицький, — поширилися вагання та сумніви: «Чи се дійсно діло, що має будучність?» Унія була поборована зі всіх сторін: і від можнійшої частини українського народу, яка хотіла православ'я, і від поляків, які хотіли латинського католицизму, а в собі убога і немічна, ставала з кожним днем убогіша через дезерцію (дезертирство — М. Г.) руської шляхти. Вже в Римі пригадувалися над тим, чи не вибрати би якусь іншу дорогу? Аж тут смерть св. Йосафата дала доказ найбільше наглядний, що се діло, якому благословить Бог, коли дає йому святих і мучеників. Кров священомученика сталася певним задатком майбутньої перемоги, і в ту перемогу повірено в Римі».

«...Розвал православ'я в Росії і в наддніпрянській Україні великий, а ми так немічні — так пригнічені! В тій критичній хвилі св. Йосафат знову пригадає своїм ювілеєм у Римі, що се правда, за що Бог каже святим поносити мученичу смерть».

Попри брак опікунів і заступників в Апостольській Столиці, українці отримали від Святішого Отця значну підтримку: для українських емігрантів в Америці було номіновано двох єпископів, а Папа надіслав листа Генералу бенедиктинського ордену про справу з'єдинення східних.

«Святий Йосафат пригадає всім католицьким народам, що ми існуємо, що не в одному потребуємо їх допомоги і та поміч приготується. Під покровом св. Йосафата приготується місіонери, приготується харитативні згуродження і люди науки, щоби прийняти наш обряд, його скріпити і учинити способом до притягнення в католицьку єдність всіх до сего часу нез'єдинених» [7, с. 328].

Отже, український святий свідчить

про живучість Української Церкви і українського народу і спонукає Вселенську Церкву прийти їм на допомогу.

Отець Климентій Шептицький виокреслив ще один окремих пункт, а саме, про значення св. Йосафата в розбудові стратегії Греко-Католицької Церкви щодо православних Церков і народів, які сповідають православ'я, в першій мірі українців. Для єдності всіх св. Йосафат жив, працював і життя своє віддав».

«Святий Йосафат своєю смертю врятував розпочате діло Унії, коли то, під натиском козацтва і незичливістю Польщі, вона вже мала загинути. Коли московське православ'я запанувало всевладно на широких просторах царської імперії, св. Йосафат скрився на 50 літ в підземелля Більської Церкви і напрочуд дивним способом вийшов з них в хвили, коли то панування православ'я малося, разом з царизмом, повалити... Опускає св. Йосафат Польщу і їде ділити долю наших емігрантів... На еміграції обходить своє ювілейне торжество і там дожидає тої рішучої розправи, яка наближається...»

Святий Йосафат, як добрий вождь, збирає свої сили, шукає помічників на широкім світі... приготує собі військо, яке поведе до перемоги, але до перемоги некривавої. Не силою ненависті хоче він ще воювати, але хоче, щоб ми під його прапором з'єдинення — разом з іншими — йшли з любові до наших братів, що остають ще в темній розлуці і роздорі, і, силою пожертвування себе, принесли їм те велике і найцінніше, те кінцеве добро і релігійне, і національне, добро з'єдинення, добро повної правди, що то «має освободити нас», як сказав Христос [7, с. 329].

Разом з тим було відзначено спротив певних сил в Україні ширенню ідей і культу св. Йосафата. Отець Климентій висловив богословсько-містичне переконання, що у Великій Раді святих довкола престолу Всевишнього, Йосафат — наш Заступник — займає визначне місце, і голос його поважний, і завдання, яке має довершити на землі, велике». Адже «диявол, відвічний противник Бога, не перестає йти війною проти нашого Святого. На св. Йосафата він постійно організовує нагірку, шукає собі помічників якраз з-посеред нашого народу, щоб не допустити до

поширення його пошанування на Русі-Україні... по наших селах темні якісь духи хочуть його понизити. Кольпортуються ключові очернення і клевети на нього, оперті на (...) заїлих фанатичних прихильників церковного роздору московського походження».

Блаженний Климентій пророоче мовив: «Ся обставина для мене є доказом ось чого. «Наш нарід має якусь велику задачу до сповнення в історії Церкви і Християнства і для того то диявол так знущується над ним, так великих сил добуває, щоб нас згнобити, щоби відобрати віру і надію в Бога, щоби задержати нас в темноті і нужді. В тім післанництві нашого народу св. Йосафат либонь має перше місце».

Його слава і почитання, я сильно увірений, є стисло зв'язані з перемогами Царства Божого і в нашій народі, і на Восточі. Для того, чим більше темні сили хочуть відвести наш нарід від св. Йосафата, тим більше всіма силами ми повинні старатися поширювати його культ».

Думаю, що в тім ділі св. Йосафат сам нам допоможе і, через випрошені ласки у Бога, здобуде собі серця нашого народу» [7, с. 329, 330].

Таким чином, через родину Шептицьких, а через неї в повноті Української Греко-Католицької Церкви і в українському народі, виріс і розквітнув культ одного із великих святих Вселенської Церкви.

Поширення культу одного із сонму святих спричинилося до благодатної прослави усіх святих і до духовного зростання народу в євангельському дусі Ісуса Христа. Попри утиски і переслідування духовних дітей Святого Йосафата у минулому ХХ столітті, вони, за заступництвом і молитвами свого небесного покровителя і всіх святих, здобули очікувану свободу Церкви і волю народу.

Література

1. Боцян Й. — Йосафатіяна. Записки Чину св. Василія Великого.
2. І пізнаєте правду... — Львів. — 2004.
3. Катехизм Католицької Церкви. — Синод УГКЦ. — 2002.
4. ЛАСВ. — Річник 36. — ч.4. — 25.X.1923.
5. Митрополит Шептицький Андрей. Життя і діяльність. — Церква і суспільне питання. Т. II. — Кн. 2. — Львів. — Місіонер. — 1999.
6. Шептицький Андрей Митрополит. Життя і діяльність. — Церква і суспільне питання. — Т. II. — Кн. 1. — Львів. — Місіонер. — 1998.
7. Шептицький К., о. Ігумен. Про значіння св. Йосафата в нашій церковній історії, теперішності і будучині. — Нива. — 1924. — №9.
8. Шептицька Софія з Фредрів. Молодість і поклонання о. Романа Шептицького. — Львів. — Свічадо. — 1994.

*Михайло Гайковський,
кандидат історичних наук*

Революція чи еволюція?

«Ой, як все погано! Повішатись охота!»

Схаменіться. Не займайтесь самоїдством.

Перестаньте бути революціонерами-критиками, станьте захисниками демократії, а то як би скоро знов не довелось бути революціонерами.

Що погано? Хто мені назве, що змінилось в гіршу сторону?

Згадайте час за 4 місяці до минулих виборів:

— засоби інформації працюють на владну сторону і «мочать» опозицію;

— опозиційним партіям не дають приміщень для з'їздів;

— площі заставляють тракторами і торговими наметами, щоб не було де провести мітинг;

— переслідують активістів, заарештовують пресу, підкидають вибухівку;

— «донецькі» прибирають до своїх рук бізнес вже в інших регіонах.

Якраз за 4 місяці до виборів я був в Києві на дні народження однокласника, членкора. Зібрались однокласники з усієї України — директори, професори. І атмосфера страху...

Як тільки мова заходить про політику, запрошені артисти як по команді починають співати. Відомий кобзар, як революціонер «Марсельезу», співає народну пісню, — допустили з умовою: жодної політики.

Все нагадувало радянські часи. І це на чотирнадцятому році незалежної демократичної України.

Тільки Сталіна не вистачало. Але його тінь вже витала в повітрі і мала обриси Януковича.

І всього через рік ми живемо у цілком іншій країні!

Чим ви незадоволені владою? Що за рік Царство Боже не настало?

Але ж країна одержала можливість демократичного розвитку!

Порівнювати потрібно не з тим, що хотілося б, а з тим, що було. І таке порівняння однозначно на користь теперішньої влади і теперішньої ситуації порівняно з минулою.

Якби це був перший рік нової влади, а попереду ще чотири роки, тоді критика була б доречною: не все зроблено

і не так, як хотілося б, тож треба врахувати, скоректувати.

Але ж ситуація інша — четвертий тур минулих виборів після річної перерви. Дійові особи ті ж самі, тільки в таборі жовто-гарячих розкол.

Давайте визначимось.

А що, власне кажучи, так погано? За що критикують владу?

Реальні аргументи такі:

— бандити не в тюрмах;

— економіка не зросла.

Так, бандити, розкрадачі, фальсифікатори не в тюрмах. Але ж і не при владі вже. І не забувайте, ПЕРЕМОГИ НЕ БУЛО. БУВ КОМПРОМІС.

Вони поступились владою на певних умовах, основними з яких є конституційна реформа з можливістю реваншу через рік і недоторканість основних фігурантів: генпрокуратура на чолі з Пискуном — як гарант останньої умови.

Тому перестаньте закидати Ющенку, що бандити не в тюрмах.

Це плата за МИРНУ революцію. І плата мізерна. Зважте:

— на одних терезах — кілька десятків одіозних фігур повинні сісти за ґрати;

— на інших — тисячі людських життів, громадянська війна, розкол країни, військово-поліцейська диктатура...

Все ще хочеться перемоги?

Вважайте, що громадянська війна закінчилась, не розпочинаючись: загальна амністія для всіх учасників.

Чи ви хочете прийти до цього через роки кровопролиття, і за значно гірших умов розрухи й озлоблення?

Поганий мир краще хорошої війни.

А ми маємо хороший мир. Ми маємо хорошу можливість демократичного розвитку.

Ми перемогли. Але наша перемога не в тому, щоб знищити переможених, воздати їм за їх злочини, а в тому, що ми отримали свободу, Україну, демократію. Це більше і важливіше, ніж Кучма за ґратами.

Навіть якщо реванш «януچار» вдасться і Янукович стане прем'єром, це буде вже не той Янукович і не та си-

туація. Але потрібно не допустити реваншу. Вони ще не стали демократами... Їм ще років 5-10 в опозиції треба побути, щоби звикли до демократії.

Ющенко критикують за меморандум з Януковичем.

Після меморандуму «янучари» підняли голови, зріс їх рейтинг. Можна говорити, що то був вимушений крок.

В умовах розколу жовто-гарячих потрібно було зберегти стабільність в країні і нормальне функціонування влади. Тому Ющенко пішов на певні компроміси з біло-блакитними.

Але потрібно дивитись на це інакше. Бо власне в чому компроміс? В сприятливих демократичних умовах для всіх сторін в передвиборчій період.

Але ж це не відхід від демократії, це демократична норма.

Потрібно було урочисто розрекламувати цей меморандум як жест доброї волі переможців, жест примирення і прощення.

Жест сильних і великодушних задля миру і демократії, а не вимушений хід слабкої влади.

Революціонерам хочеться перемоги повної і остаточної. І щоб справедливість восторжествувала.

Їм хочеться пересадити всіх корупціонерів і фальсифікаторів, і тоді перемога на виборах буде повна і гарантована.

Але ж їх трохи таки й пошерстили. Не знаю, як в Донецьку, а в Харкові такий собі «непотопляємий» Кушнар'єв став практично політичним трупом. І якби його не підібрав Янукович, навряд чи хто і згадував би про нього.

Але повна перемога — річ небезпечна, в політиці — неможлива і непотрібна.

Як тільки рейтинг «януچار» опустився до безпечної відмітки, жовто-гарячі почали вияснити стосунки між собою. А що було б, якби «янучар» пересадили? Почали б садити колишніх своїх. Це історична практика.

Та й боротьба за справедливість не завжди йде в ногу зі зростанням економіки. В умовах, коли найважливіші сфери економіки в руках бандитів, ре-

алізація гасла «бандитам — тюрми», м'яко кажучи, не сприяє інвестиціям в економіку. Вони чомусь прагнуть все поховати, повивозити, розпродати а не інвестувати. Тому для економіки кращий варіант — амністувати і легалізувати капітали. А бандити щоб стали респектабельними законотворчими підприємцями.

Революції потрібні для руйнування того, що скоує, не дає розвиватись.

Революції потрібні для завоювання свободи.

Революція відбулась.
Революція не буде і не дає манни небесної.

Потрібно жити, будувати, рости.
Це повільний еволюційний процес.

Ми перемогли в головному.
Ми одержали вільну демократичну Україну.

Ми одержали можливість будувати своє життя як вільні, горді люди.

Тож давайте не втрачаймо цього через наше скиглення: мовляв, усе по-

гано, а то й самі повіримо в цю нісенітницю.

Все незрівнянно краще ніж було. І в нас чудові перспективи.

Вище голову!

*Надруковано з Майдану:
<http://maidan.org.ua/>*

Радіо «Воскресіння»

Релігійно-інформаційні та культурологічні програми

Вінниця	УКХ	71,69
Ковель	УКХ	66,02
Дніпропетровськ	УКХ	68,36
Кривий Ріг	УКХ	71,63
Донецьк	УКХ	69,77
Маріуполь	УКХ	67,34
Ужгород	УКХ	69,53
Хуст	УКХ	70,04
Запоріжжя	УКХ	70,73
Івано-Франківськ	УКХ	71,24
Київ	ДХ	0,207
Київ	УКХ	68,51
Кіровоград	УКХ	66,98
Керч	УКХ	71,66
Севастополь	УКХ	67,25
Сімферополь	УКХ	66,68
Львів	УКХ	67,04
Миколаїв	УКХ	69,8
Первомайськ	УКХ	69,92
Котовськ	УКХ	67,25
Одеса	УКХ	70,52
Красногорівка	УКХ	66,08
Рівне (Антопіль)	УКХ	66,73
Тростянець	УКХ	68,75
Шостка	УКХ	65,93
Тернопіль (Лозова)	УКХ	69,83
Ізюм	УКХ	72,08
Харків	УКХ	67,13
Херсон	УКХ	71,9
Волочиськ	УКХ	68,72
Кульчіївці (Кам.-Подільський)	УКХ	70,76
Хмельницький	УКХ	67,7
Черкаси	УКХ	72,2
Чернівці	УКХ	69,26
Прилуки	УКХ	71
Чернігів	УКХ	69,47

Перша програма Українського радіо (Всеукраїнська ретрансляційна мережа проводового мовлення)

понеділок	21.30 – 21.50 год.
вівторок	21.30 – 21.50 год.
четвер	22.30 – 22.50 год.
п'ятниця	22.30 – 22.50 год.

На УКХ Львівська радіотрансляційна мережа

Львів - 67,04 МГц

середа 18:40; субота 17:45; неділя 8:10

Слухайте нас в мережі Internet:

<http://www.rr.lviv.ua>

№12 (361)
31 грудня 2005 р.

Агенція Релігійної Інформації

